

Karelia-ammattikorkeakoulu
Metsätalousinsinööri (AMK)

Nuorten metsänomistajien arvot ja aktiivisuus Uudellamaalla

Wilma Ursin

Opinnäytetyö, joulukuu 2022

www.karelia.fi

OPINNÄYTETYÖ
Joulukuu 2022
Metsätalouden koulutus

Tikkarinne 9
80200 JOENSUU
+358 13 260 600

Tekijä
Wilma Ursin

Nimeke
Nuorten metsänomistajien arvot ja aktiivisuus Uudellamaalla

Tiivistelmä

Suomalainen metsänomistus perustuu valtaosin yksityisomistukseen. Metsänomistajakunnan muutostrendin mukaisesti yhä useampi metsänomistaja on nykyistä nuorempi kaupunkilainen palkansaaja, joka hallinnoi metsiään etäältä ja tarvitsee kasvavassa määrin neuvontaa ja palveluja. Nuoret metsänomistajat nähdään taustoiltaan ja tavoitteiltaan aiempaa monipuolisempana joukkona, joten metsäammattilaisten on syytä olla tietoisia, millaista palvelua he tarvitsevat.

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli kuvata nuoria kaupunkilaismetsänomistajia. Tutkimustehtävänä selvitettiin nuorten valmiuksia uusina metsänomistajina, heidän arvojaan ja tavoitteitaan sekä päätösvaltaansa metsän käyttöön liittyen. Lisäksi tutkittiin nuorten omaa kiinnostusta ja aktiivisuutta metsänomistajuutta kohtaan sekä neuvonnan ja metsäpalveluiden tarvetta nuorina etämetsänomistajina.

Opinnäytetyö toteutettiin kvantitatiivisena kyselytutkimuksena yhteistyössä Pääkaupunkiseudun Metsänomistajat ry:n ja Metsänhoitoyhdistys Uusimaan kanssa. Tutkimusaineisto kerättiin verkkokyselyllä, joka kohdistettiin yhteistyökumppaneiden 18–35-vuotiaille metsänomistajille. Kyselyyn vastasi 13 henkilöä.

Tulosten perusteella nuoret osoittautuivat suhteellisen aktiivisiksi ja tietoisiksi metsänomistajiksi. He olivat kiinnostuneita metsätaloudesta ja osallistuivat metsän käyttöä koskevaan päätöksentekoon. Nuorilla oli kohtalaisesti tietoa metsänomistajuudesta, ja he saivat luotettavaa tietoa ensisijaisesti omilta vanhemmiltaan ja sukulaisiltaan. Nuorten metsänomistajien tavoitteet painottuivat taloudellisiin ja virkistysellisiin arvoihin. Tulevaisuudessa nuoret tarvitsevat perinteisiä metsäpalveluja, mutta he tekevät jonkin verran myös itse metsänhoitotöitä. Eniten vastaajat toivoivat nuorille suunnattuja verkostoitumiskanavia ja uuden metsänomistajan koulutustilaisuuksia.

Kieli
Suomi

Sivuja 59
Liitteet 2
Liitesivumäärä 9

Asiasanat
metsänomistajat, nuoret, kyselytutkimus, arvot, aktiivisuus

THESIS
December 2022
Degree Programme in Forestry

Tikkarinne 9
FI 80200 JOENSUU
FINLAND
Tel. +350 13 260 600

Author
Wilma Ursin

Title
Values and Activity of Young Forest Owners in Uusimaa

Abstract

Finnish forest ownership is mainly based on private ownership. The trend of change in forest owners shows that increasing number of forest owners are younger urban employees who manage their forests remotely and are in increasing need of counselling and services. Young forest owners are seen as a more diverse group in terms of their background and values so forest professionals should be aware of the type of service they need.

The purpose of this thesis was to describe young urban forest owners. The research task was to find out young people's capacity as new forest owners, their values and goals and their decision-making power in relation to forest use. In addition, young people's interest and activity in forest ownership was studied, as well as their need for counselling and forest services as young remote forest owners.

The thesis was carried out as a quantitative questionnaire in cooperation with PKMO (the association of forest owners in Greater Helsinki) and the Forest Management Association Uusimaa. Data for this research was collected through an online inquiry which was targeted at the partners' forest owners aged 18-35. 13 persons replied to the survey.

The results showed that young people were relatively active and aware forest owners. They were interested in forestry and participated in the decision-making process of forest use. Young people had reasonably good knowledge about forest ownership, and they received reliable information from their parents and relatives. The objectives of young forest owners focused on economic and recreational values. In the future young people will need traditional forest services but they will also do some forest management by themselves. The respondents were most interested in networking channels for young people and training events for new forest owners.

Language
Finnish

Pages 59
Appendices 2
Pages of Appendices 9

Keywords
forest owners, young people, questionnaire study, values, activity

Sisältö

1	Johdanto	6
2	Metsänomistus Suomessa	7
2.1	Metsänomistusrakenne	7
2.2	Metsänomistusmuodot	8
2.3	Metsänomistajien arvot ja tavoitteet	9
2.4	Metsätilan omistajanvaihdos ja hallintaoikeus	10
3	Suomalaiset metsänomistajat	14
3.1	Yksityismetsänomistus	14
3.2	Yksityismetsänomistuksen rakenne	14
3.3	Nuoret metsänomistajat	16
3.4	Pääkaupunkiseudun Metsänomistajat ry	18
3.5	Metsänhoitoyhdistys Uusimaa	18
4	Metsänomistajan omatoimiset metsänhoitotyöt	19
4.1	Metsänviljely	19
4.2	Taimikon varhaishoito	20
4.3	Taimikonhoito	21
4.4	Hankintahakkuu ja polttopuun keruu	22
5	Metsäneuvonta ja -palvelut	23
5.1	Palvelutarpeet	23
5.2	Palveluntarjoajat	24
5.3	Metsäpalvelut	25
6	Tutkimuksen tavoite	26
7	Tutkimuksen toteutus	27
7.1	Tutkimusmenetelmä ja kohderyhmä	27
7.2	Aineiston hankinta	28
7.3	Aineiston analysointi	30
8	Tulokset	30
8.1	Vastaajien taustatiedot	30
8.2	Metsänomistustiedot	32
8.3	Kiinnostus metsäasioita kohtaan	35
8.4	Arvot ja tavoitteet	36
8.5	Osaaminen, tietolähteet ja päätöksenteko	39
8.6	Aktiivisuus ja omatoimisuus	42
8.7	Metsäpalveluntarjoajat ja metsäpalvelut	44
8.8	Toiveet ja palvelutarpeet	46
9	Tulosten tarkastelu	48
9.1	Nuorten metsänomistajien taustatiedot	48
9.2	Nuoret metsänomistajina	49
9.3	Nuorten arvot ja tavoitteet	50
9.4	Nuorten omatoimisuus ja metsäpalveluiden käyttö	51
9.5	Nuorten toiveet ja palvelutarpeet	52
10	Pohdinta	53
10.1	Johtopäätökset	53
10.2	Luotettavuus ja eettisyys	55
10.3	Lopuksi	57
	Lähteet	58

Liitteet

Liite 1 Saatekirje

Liite 2 Kyselylomake

1 Johdanto

Suomi on Euroopan metsäisin maa, jossa metsänomistus perustuu valtaosin yksityisomistukseen. Metsänomistajakunnan muutostrendejä ovat kaupungistuminen sekä ikärakenteen ja ammattijakauman muutos. Tämä tarkoittaa sitä, että yhä useampi metsänomistaja on nykyistä nuorempi kaupunkilainen palkansaaja, joka hallinnoi metsäänsä etänä ja tarvitsee kasvavassa määrin neuvontaa ja palveluja.

Nuorten metsänomistajien osuus kaikista metsänomistajista on pieni, mutta tulevaisuutta ajatellen kokoaan merkityksellisempi joukko. Nuorissa on tulevaisuus, mutta millaiset valmiudet nuorilla metsänomistajilla on, kun tietotaitoa ei ole vielä ehtinyt karttua iän myötä. Ovatko kaupunkilaisnuoret täysin vieraantuneita metsistä vai onko heillä todellista kiinnostusta metsänhoitoa ja -kasvatusta kohtaan? Millaisia arvoja ja tavoitteita heillä metsänomistajuudelleen on vai onko heillä ylipäättään päätösvaltaa metsänkäyttöön liittyvissä asioissa? Nuoret metsänomistajat nähdään taustoiltaan ja tavoitteiltaan aiempaa monipuolisempaa joukkona, joten oli syytä kartoittaa, millaista neuvontaa ja palvelua heille tulisi tarjota omistajuutensa tueksi.

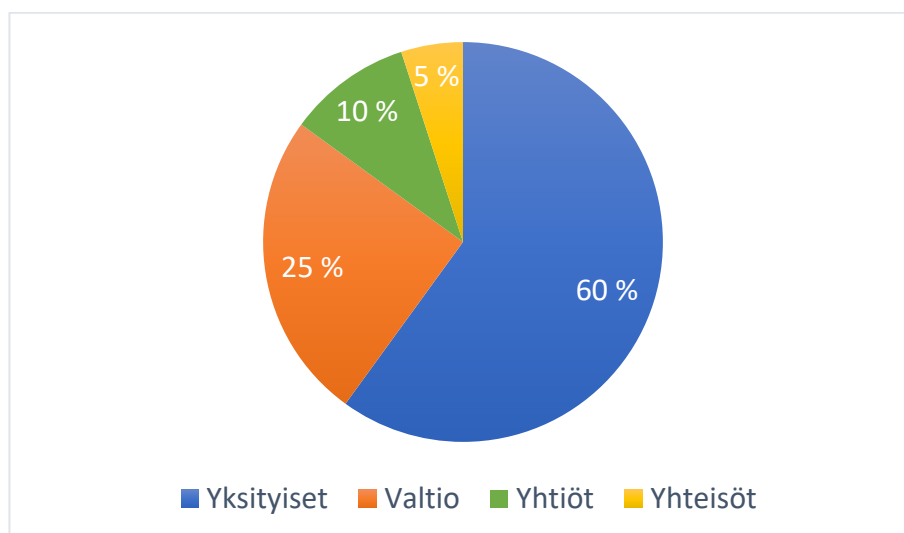
Opinnäytetyön tavoitteena oli saada suuntaa antava kuva nuorista kaupunkilaismetsänomistajista ja antaa siltä osin osviittaa suomalaisen metsänomistajakunnan kehityssuunnista. Nuoret metsänomistajat valikoituivat opinnäytetyön aiheeksi mielenkiinnosta saada lisätietoa oman sukupolven metsänomistajista. Opinnäytetyö toteutettiin yhteistyössä Pääkaupunkiseudun Metsänomistajat PKMO ry:n ja Metsänhoitoyhdistys Uusimaan kanssa.

2 Metsänomistus Suomessa

2.1 Metsänomistusrakenne

Suomen maapinta-alasta 86 % on metsätalousmaata, josta puuntuotantoon soveltuvaa metsämaata on 77 % (Niinistö, Peltola, Rätty, Sauvula-Seppälä, Torvelainen, Uotila & Vaahtera 2021, 17). Pääpiirteissään metsämaan omistus jakautuu neljän eri ryhmän välillä (kuvio 1). Suomessa metsät ovat valtaosin yksityishenkilöiden omistuksessa, sillä he omistavat metsämaasta 60 %. Yksityisten metsänomistajien maat sijaitsevat pääosin Etelä-Suomessa rehevillä kasvupohjilla, ja ne kattavat puuston kasvusta 70 %. Yksityiset metsänomistajat myyvät vuosittain 80 % teollisuuden tarvitsemasta puusta. (Luke 2022.)

Valtion omistamat ja Metsähallituksen hallinnoimat maat kattavat metsämaasta 25 %. Sen sijaan puuston kokonaistilavuudesta valtion omistusosuus on vain 14 %, sillä metsät sijaitsevat valtaosin Pohjois-Suomen karuilla mailla. (Rantala 2017, 12.) Täten valtion maiden hakkuillakin katetaan vain kymmenesosa teollisuuden käyttämästä kotimaisesta puusta. Metsäyhtiöiden osuus metsämaasta ja hakkuista on vajaa 10 %. Loput 5 % Suomen metsämaasta on kuntien, seurakuntien ja yhteisöjen omistuksessa. (Luke 2022.)

Kuvio 1. Metsänomistuksen jakautuminen omistajaryhmittäin.

2.2 Metsänomistusmuodot

Metsätilalla voi olla yksi tai useampi omistaja. Omistajuutta jakamalla myös vastuu jakautuu useammalle henkilölle, mutta päätöksenteon kannalta yksinomistus on monesti selkein vaihtoehto. (Metsäkeskus 2022a.)

Yleisin metsätilan omistusmuoto on yksin tai yhdessä puolison kanssa. Mikäli henkilö omistaa metsän yksin, on hän metsätalouden harjoittaja. Vastaavasti yhteisomisteisen metsän asioista päätetään yhdessä. Aviopuolisoilla voi olla omia ja yhteisiä metsäkiinteistöjä. Verotuksellisesti aviopuolisot voidaan käsitellä joko yhtenä metsätalouden harjoittajana, jolloin aviopari laatii yhteisen veroilmoituksen, tai omina metsätalouden harjoittajinaan, jolloin molemmat osapuolet laativat omat veroilmoituksensa. Avopuolisoiden yhteisesti omistama metsätila käsitellään yleensä yhtymänä, mutta mikäli heillä on yhteinen lapsi, toimii verotuskohtelu samaan tapaan kuin aviopuolisoilla. (Metsäkeskus 2022a.) Tällä hetkellä noin 75 % metsätiloista on perheomisteisia (Karppinen, Hänninen & Horne 2020, 35).

Verotusyhtymäksi kutsutaan omistusmuotoa, jossa vähintään kahdella henkilöllä on yhteisomistus yhteen tai useampaan metsätilaan. Yleisimpiä verotusyhtymiä ovat vanhempien ja lasten tai sisarusten väliset yhtymät. Yhtymämuotoisessa omistuksessa päätöksenteko edellyttää yksimielisyyttä. Yhtymän jäsenten omistusosuuden perusteella jaetaan heidän saamansa metsätalouden verotettava tulos tai tappio. (Metsäkeskus 2022a.) Yhtymämuotoisessa omistuksessa on tällä hetkellä 17 % metsätiloista, ja niissä on keskimäärin 2,5 osakasta (Karppinen ym. 2020, 35).

Kuolinpesämuotoinen metsänomistus syntyy henkilön kuoltua ja hänen metsäomaisuutensa siirtyessä omaisten, tyypillisesti lesken ja perillisten, yhteishallintoon. Kuolinpesä on väliaikainen omistusmuoto, joka voi kuitenkin harjoittaa metsätaloutta perinnönjakoon asti. Kuolinpesää verotetaan erillisenä verovelvollisena. Aivan kuten yhtymässä, myös kuolinpesässä päätökset tulee tehdä yhteisymmärryksessä. (Metsäkeskus 2022a.) Kuolinpesien omistuksessa on tällä

hetkellä 11 % kaikista metsätiloista, ja osakkaita näillä tiloilla on keskimäärin 3,7 (Karppinen ym. 2020, 35).

Yhteismetsä on nimensä mukaisesti yhteinen metsäalue, joka kuuluu osakaskiinteistöille. Osakaskiinteistöjen ja niiden sisältämä yhteismetsäosuuksien määrä vaihtelee. Yhteismetsän toimintaa hallinnoiva osakaskunta koostuu osakaskiinteistöjen omistajista. Viime vuosina uusien yhteismetsien ja yhteismetsänomistajien määrä on lisääntynyt huomattavasti kehittyneen yhteismetsä- ja maanmittauslainsäädännön ansiosta. Yhteismetsiä ovat perustaneet suvut ja eri tahojen metsäsijoittajat. Yhteismetsä on verotuksellisesti edullinen omistusmuoto. Yhteismetsän osakaskunta on erillinen verovelvollinen, eikä sen maksamista ylijäämästä peritä osakkailta enää lisäveroa. Tällä hetkellä yhteismetsäomistuksessa on 6 % Suomen yksityismetsien pinta-alasta. (Metsäkeskus 2022a.)

Yhtiömuotoinen metsänomistus perustuu osakeyhtiömuotoiseen toimintaan. Kyseinen omistusmuoto on Suomessa vähäistä, mutta se on lisääntynyt viime vuosina isojen maatilojen yhtiöityessä. Tällöin maatilojen omistamat metsät ovat siirtyneet osakeyhtiömuotoiseen metsänomistukseen. Monesti näissä tapauksissa maataloudenharjoittajat ovat kuitenkin jättäneet puhtaat metsätilat henkilökohtaiseen omistukseensa. Verokanta osakeyhtiömuotoisessa metsänomistuksessa määräytyy sen mukaan, jätetäänkö metsätalouden tulos osakeyhtiöön vai nostetaan se osinkoina osakeyhtiön omistajan omaan käyttöön. (Metsäkeskus 2022a.)

2.3 Metsänomistajien arvot ja tavoitteet

Metsänomistajan omat arvot vaikuttavat siihen, mitä tavoitteita hän metsänkäyttöön asettaa. Metsänomistaja saa vapaasti käyttää metsäänsä ja toteuttaa metsänhoitoa parhaaksi katsomallaan tavalla kuitenkin metsänhoidon suosituksia mukaillen. Osa metsänomistajista kokee metsän merkittävänä tulonlähteenä, kun taas osa painottaa enemmän metsän virkistysarvoja.

"Turvaa ja tuloja korostavat" metsänomistajat pitävät tärkeänä metsän tuomaa taloudellista turvallisuutta sekä merkitystä sijoituskohteena (Karppinen ym. 2020, 18). Taloudellista turvaa korostavat ovatkin aktiivisia puun myyjiä (Kuuluvainen, Karppinen, Hänninen, Pajuoja & Uusivuori 2011). "Virkistyskäyttäjät" painottavat tavoitteissaan metsänomistuksen aineettomia hyötyjä, kuten luonnon- ja maisemansuojelua sekä ulkoilumahdollisuuksia. "Metsässä tekevät" korostavat metsän merkitystä työtilaisuuksien ja ulkoilun kannalta, vaikkei metsä olekaan monelle ensisijainen tulonlähde. He pitävät tärkeänä mahdollisuutta tehdä itse metsätöitä. "Monitavoitteisten" metsänomistus perustuu useampaan eri tavoitteeseen. He pitävät tärkeänä metsän tarjoamaa taloudellista turvaa ja säännöllisiä myyntituloja, mutta myös työtilaisuuksia, ulkoilua ja aineettomia arvoja. "Epätietoisilla" metsänomistajilla ei ole erityisiä tavoitteita omistajuudelleen. (Karppinen ym. 2020, 18.)

Vuodesta 2000 lähtien monitavoitteisten ja virkistyskäyttäjien osuudet metsänomistajista ovat pienentyneet, kun taas turvaa ja tuloa korostavien osuus on lisääntynyt merkittävästi. Metsässä tekevien ja epätietoisien osuudet ovat pysyneet melko ennallaan. (Karppinen ym. 2020, 4.)

2.4 Metsätilan omistajanvaihdos ja hallintaoikeus

Metsätilan omistajanvaihdokset ovat metsänomistuksen taloudellisesti merkittävimpiä ratkaisuja niin metsän hankkijalle kuin siitä luopujallekin. Omistajanvaihdosten tulisikin perustua realistiseen käsitykseen omaisuuden käyvästä arvosta. (Rantala 2017, 315.) Metsätilan arvo voidaan määrittää joko metsäammattilaisen laatiman tila-arvion perusteella, verottajan vuosittain julkaisemien metsämaan maakunnallisten laskennallisten arvojen avulla, tai joidenkin pankkien ja metsäyhtiöiden automaattisovelluksia apuna käyttäen (Metsäkeskus 2022b).

Metsäkiinteistön hintaan vaikuttavat useat eri tekijät. Kiinteistön hinta muodostuu karkeasti maapohjan ja puuston arvosta sekä kiinteistön mahdollisista erityisarvoista. Metsäkiinteistön hintaa alentavat metsänhoidon ja uudistamisen laiminlyönnit, kun taas hyvät kulkuyhteydet, hoidettu metsä ja veden vaivaamien

maiden kuivatus nostavat sitä. Maanmittauslaitoksen kauppahintatilastojen mukaan kalleinta metsämaa on Etelä-Suomessa ja halvinta Lapissa. (Rantala 2017, 315.)

Metsätilan arvo määritetään ensisijaisesti metsäammattilaisen laatiman tila-arvion perusteella. Arviointeja tekevät metsänhoitoyhdistykset, metsäyhtiöt ja metsäpalveluyritykset. Yleisin metsän arviointimenetelmä on summa-arvomenetelmä, mutta myös kauppaa-arvo-, tuottoarvo- ja kustannusarvomenetelmällä voidaan määrittää tilan arvo. (Rantala 2017, 316.)

Summa-arvomenetelmällä tila-arvio laaditaan metsikkökuvioittain. Tilasta laskeaan kuviokohtaisesti yhteen maapohjan arvo, taimikoiden arvo, puuston hakkuuarvo ja odotusarvo. Saadusta summasta vähennetään kokonaisarvon korjaus, jolla teoreettisesta laskelmasta pyritään saamaan todellista markkina-arvoa vastaava. Kokonaisarvon korjaus huomioi kiinteistön mahdolliset hoitorästit, taimikoiden määrän, puuston laadun, odotusarvon suhteellisen lisän ja tilakoon. Korjauksen suuruus vaihtelee 15–60 %:n välillä. Tavallisesti suuremmilla tiloilla on alhaisempi hehtaarihinta kuin pienemmillä. (Rantala 2017, 316.)

Metsätilan arvoon vaikuttavat myös kiinteistön mahdolliset erityisarvot, kuten tilalla olevat rakennukset, pellot, rannat, tontit ja maa-aineksen ottoalueet, joiden arvot määritetään erikseen. Tilalla voi olla lisäksi osuuksia yhteisiin alueisiin, kuten yhteismetsiin tai muihin yhteisiin maa- tai vesialueisiin ja myös nämä arvioidaan tapauskohtaisesti. (Rantala 2017, 317.)

Yleisin metsätilan omistajanvaihdos tapahtuu perinnön kautta vanhan omistajan kuoltua. Perinnön jakoon voidaan vaikuttaa testamentilla, jolla voidaan määrätä esimerkiksi hallinto-oikeudesta ja avio-oikeudesta. Perunkirjoitus tulee tehdä 3 kk:n kuluttua henkilön kuolemasta. Perunkirjan perusteella määrätään maksettavaksi perintövero. (Metsäkeskus 2022c.)

Metsätilan omistajanvaihdos voidaan toteuttaa myös kauppana, joka voi olla luonteeltaan käyvän arvon mukainen kauppa tai lahjaluonteinen kauppa. Käyvän arvon mukaisia kauppia tehdään erityisesti myytäessä metsää vapailla

markkinoilla, kun taas sukulaisten kesken yleisimpiä ovat lahjaluonteiset kaupat. Kauppa on käyvän arvon mukainen, kun sen kauppahinta on yli 75 % metsätilan käyvästä arvosta. Metsätilakauppa on kiinteistön luovutus, joka vaatii kaupanvahvistajan. Tilan ostajan tulee maksaa 4 %:n suuruinen varainsiirtovero ja tehdä lainhuuto 6 kk:n kuluessa kaupasta. Jos kauppa on lahjaluonteinen, maksetaan lahjan osuudesta lahjaveroa. Metsätilasta tehtyjen kauppojen jälkeen tilan myyjän tulee tehdä luovutusvoittoveroilmoitus, pois lukien tietyt sukupolvenvaihdoskaupat, joissa myyjälle ei synny luovutusvoittoa. (Metsäkeskus 2022d.)

Puhtaana lahjana toteutettu metsätilan omistajanvaihdos sopii tilanteisiin, joissa luopujalla ei ole tarvetta saada metsästä kauppahintaa tai metsä on vähäpuustoinen. Lahjana saatua metsätilaa verotetaan lahjaveron mukaisesti, ja siitä tulee tehdä veroilmoitus 3 kk:n kuluessa lahjan saamisesta. (Metsäkeskus 2022e.)

Metsälahjavähennys keventää metsätalouden puhtaan pääomatulon verotusta. Vähennykseen ovat oikeutettuja metsäomaisuutta lahjana saaneet sekä lahjaluonteisena kauppana metsää hankkineet. Metsälahjavähennys edellyttää, että metsä on saatu lahjana vuoden 2017 alun jälkeen ja sen verotusarvo on vähintään 30 000 euroa. Vähennyspohja muodostuu maksetun lahjaveron perusteella. Metsälahjavähennys on käytettävä 15 vuoden aikana lahjoituksesta. (Rantala 2017, 324–325.)

Metsävähennys keventää uuden metsän hankinnan kustannuksia, koska sillä voidaan pienentää metsätulojen verotusta. Metsävähennyksiä voi tehdä vastikkeellisesti eli kaupalla, lahjaluonteisella kaupalla tai vaihdolla hankitun tilan puunmyyntituloista. Metsävähennyspohja on 60 % tilan hankintahinnasta, joka koostuu kauppahinnasta ja muista kaupankäynnin kuluista. Myös perintönä, lahjana tai muuten vastikkeettomasti saatu metsätila on oikeutettu metsävähennykseen, mikäli sitä on edelliseltä omistajalta jäänyt käyttämättä. Metsävähennys voi olla korkeintaan 60 % verovuoden metsätalouden pääomatulosta. Metsävähennys kelpoisia tuloja ovat puunmyynnin lisäksi myös vakuutus- ja kemerakorvaukset sekä omaan käyttöön otetun puun arvo. Metsävähennyksen teolle ei

ole takarajaa, vaan vähennyspohjaa voidaan käyttää niin pitkään, kun arvoa riittää. (Rantala 2017, 336–337.)

Metsän luovutuksen yhteydessä määrätään myös hallintaoikeudesta, joka voidaan erottaa eri henkilölle kuin omistusoikeus. Tällöin metsän omistus siirtyy uudelle henkilölle, mutta metsän hallintaoikeus säilyy luopujalla tai vaihtoehtoisesti siirtyy välisukupolvelle. Hallintaoikeus on mahdollista pidättää joko määräajaksi tai eliniäksi. Hallintaoikeuden pidättäminen alentaa kiinteistön käypää arvoa, kun maksettava lahjavero, perintövero tai kauppahinta alenevat. (Metsäkeskus 2022f.)

Hallintaoikeuden haltija on virallinen metsätalouden harjoittaja, joten hän saa puukauppatulot ja vastaa metsänhoitokustannuksista sekä metsäveroista (Metsäkeskus 2022f). Metsän omistajalla ei siis ole paljoakaan sananvaltaa tai tulomahdollisuuksia kiinteistöstä hallintaoikeuden voimassaoloaikana (Rantala 2017, 326).

Hallintaoikeuden pidättämistä tulee harkita tarkkaan, sillä niistä on aiheutunut lukuisia riitatilanteita ja haastavia oikeudellisia ongelmia. Tästä syystä hallintaoikeuksia voi suositella vain tilanteisiin, joissa kiinteistön omistajan ja haltijan roolit ovat selkeästi ymmärrettävissä ja hyväksyttävissä. (Rantala 2017, 325.) Hallintaoikeuden pidättäminen sopii esimerkiksi tilanteisiin, joissa tulevat metsätilan omistajat ovat alaikäisiä tai opiskelijoita. Menettely voi sopia myös tilanteisiin, joissa luopuja haluaa vielä luovutuksen jälkeenkin tehdä itse metsätöitä tilalla. (Metsäkeskus 2022f.) Yleensä metsänomistajalla on kuitenkin myös hallintaoikeus tilaan (Metsäkeskus 2022a).

3 Suomalaiset metsänomistajat

3.1 Yksityismetsänomistus

Suomessa on noin 350 000 perhemetsätilaa, jotka omistavat vähintään kaksi hehtaaria metsämaata. Yksityisiä henkilömetsänomistajia näillä tiloilla on kaksinkertainen määrä eli runsaat 630 000. Heidän omistamiensa metsätilojen keskimääräinen koko on 30 hehtaaria. Suomalaiselle metsänomistajuudelle on tyypillistä metsien siirtyminen suvun sisällä joko perintönä tai kauppana. (Rantala 2017, 12–13.)

Suomalainen metsänomistaja 2020 -tutkimuksessa selvitettiin valtakunnallisesti ajantasaista tietoa Suomen metsänomistajakunnasta. Tutkimuksen mukaan suomalaiset metsänomistajat ovat keskimäärin 62-vuotiaita. Miesten osuus metsänomistajista on 59 % ja naisten osuus on 41 %. Kolmasosa metsänomistajista asuu tilallaan vakinaisesti ja yli puolet asuu maaseudun haja-asutusalueella. (Karppinen ym. 2020, 4, 24.)

Viime vuosikymmeninä metsänomistajakunnassa on tapahtunut merkittäviä muutoksia päätoimisten maanviljelijöiden osuuden pienentyessä ja palkansaa- jien osuuden kasvaessa huomattavasti. Metsänomistajien koulutustaso on noussut ja täten myös tulotaso on kohonnut keskimääräistä suomalaista kotitaloutta korkeammalle. Yhä useampi metsänomistaja pitää metsäänsä turvan ja tulon lähteenä. Puumarkkinoiden näkökulmasta kauppaa tekevien metsänomistajien määrä on vähentynyt, mutta puukaupan koko on kasvanut aiempaa suuremmaksi. (Karppinen ym. 2020, 4.)

3.2 Yksityismetsänomistuksen rakenne

Ammattiasemaltaan suurimman metsänomistajaryhmän muodostavat eläkeläiset, joita on 47 % metsänomistajista. Eläkeläiset ovat usein kuolinpesien jäseniä ja heidän omistamansa metsätilat ovat keskimääräistä pienempiä, alle 20

ha:n suuruisia. Eläkeläisten tavoitteet painottuvat virkistyskäyttöön ja epätietoi-
siin. Toiseksi suurin metsänomistajaryhmä ovat palkansaajat, joiden osuus kai-
kista metsänomistajista on 37 %. He asuvat yleensä kaupungeissa ja omistavat
metsää yhtymämuotoisesti. Palkansaajat arvostavat metsän tuomaa taloudel-
lista turvaa sekä mahdollisuutta tehdä itse metsätöitä. Päätoimisia maa- ja met-
sätalousyrittäjiä metsänomistajista on vain kymmenesosa, ja useimmin he ovat
miehiä. Maatalousyrittäjät asuvat tyypillisesti maaseudulla ja omistavat keski-
määräistä suurempia metsätiloja. He ovat usein monitavoitteisia ja harvemmin
epätietoisia tai virkistyskäyttäjiä. (Karppinen ym. 2020, 20.)

Niin kutsuttuja "lähimetsänomistajia", jotka asuvat tilalla tai tilan sijaintikun-
nassa, on kaikista metsänomistajista 62 %. Metsänomistajan asuessa muualla
tilan sijaintikunnassa on hänen etäisyytensä metsätilaan keskimäärin 28 km.
"Etämetsänomistajiksi" kutsutaan henkilöitä, jotka asuvat tilan sijaintikunnan ul-
kopuolella. Heidän osuutensa kaikista metsänomistajista on 38 %. Keskimäärin
etämetsänomistaja asuu 205 km:n päässä metsätilastaan. Etämetsänomistajat
asuvat yleensä kaupungissa ja omistavat metsää yhtymän jäsenenä. Naisten
osuus etämetsänomistajista on miehiä suurempi, ja yleensä metsänomistami-
sen tavoitteet painottuvat virkistyskäyttöön tai epätietoisuuteen. Etämetsän-
omistajat viettävät keskimäärin enemmän aikaa metsätilallaan, mitä suurem-
masta tilasta on kyse. (Karppinen ym. 2020, 21.)

Metsätilan hoidosta vastaa yleensä mies. Miesten omistuksessa on keskimäärin
suurempia metsätiloja kuin naisilla, jotka vastaavat pienempien tilojen hoidosta.
Miehiä useammin naismetsänomistaja on koulutettu, asuu kaupungissa ja omis-
taa metsää kuolinpesämuotoisesti. Naisten tavoitteissa korostuvat useimmin vir-
kistyskäyttö ja miehillä taas metsässä tekeminen. Metsänomistajien keski-ikä
ollessa yli 60 vuotta painottuu suurimpien metsätilojen omistajuus kuitenkin kes-
kimääräistä nuorempiin ikäluokkiin. (Karppinen ym. 2020, 26.)

Metsänomistajista reilu neljännes on monitavoitteisia. Virkistyskäyttäjiin, met-
sässä tekeviin ja taloudellista turvaa korostaviin kuuluu kuhunkin viidesosa.
Joka 10:s metsänomistaja on tavoitteidensa suhteen epätietoinen. Monitavoit-
teisten metsänomistajien metsätilat ovat keskimääräistä suurempia, kun taas

virikistyskäyttäjien tilat ovat keskikooltaan pienempiä. Monitavoitteiset asuvat useammin maaseudulla ja virikistyskäyttäjät kaupungeissa. (Karppinen ym. 2020, 29–30.)

Suurin osa metsänomistajista saa tilansa perintönä. Heidän osuutensa kaikista metsänomistajista on 47 %. Vanhempien tai sukulaisten kanssa tehtyinä kaupoina tilansa hankkii 28 % ja ostoina vapailta markkinoilta 12 % metsänomistajista. Lahjana metsätilan saa 7 %. Palkansaajat saavat metsätilansa yleisimmin perintönä, kun taas maatalousyrittäjät ostavat tilansa useimmin vanhemmiltaan. Eläkeläiset saavat tilansa muita ikäluokkia harvemmin lahjana. Miehet hankkivat naisia useimmin metsätilansa ostona vanhemmilta tai markkinoilta. Virikistyskäyttäjät ja epätietoiset saavat tilansa keskimääräistä yleisemmin perintönä. Sen sijaan monitavoitteiset ja turvaa ja tuloja korostavat ostavat tilansa useimmin vanhemmiltaan. Metsässä tekevät ostavat tilansa keskimääräistä tyypillisemmin markkinoilta. Perhe-omisteiset ja suurimmat metsätilat ostetaan useimmin vanhemmilta tai sukulaisilta, kun taas yhteisomisteiset tilat saadaan perintönä tai lahjana. (Karppinen ym. 2020, 36.)

3.3 Nuoret metsänomistajat

Nuorten metsäbarometrin 2022 mukaan metsät ovat nuorille yleisesti tärkeitä ja niiden merkitys korostuu iän myötä. Nuorista 55 % käy metsässä vähintään viikoittain. Nuorten (85 %) mielestä metsien tärkein tehtävä on luonnon monimuotoisuuden ylläpito. Suurin osa (73 %) nuorista on myös sitä mieltä, että metsiä hoidetaan Suomessa hyvin. (Taloustutkimus 2022, 1, 6, 18.)

Suomessa on noin 18 400 iältään 16–30-vuotiasta nuorta henkilömetsänomistajaa. Heidän osuutensa kaikista metsänomistajista on noin 3,5 %. Nuorista metsänomistajista miehiä on 62 % ja naisia 38 %, mikä eroaa vain hieman metsänomistajien yleisestä sukupuolijakaumasta. Suurin osa nuorista omistaa metsää yhteisomisteisesti ja vain noin neljännes omistaa metsää yksin. Mitä nuoremasta metsänomistajasta on kyse, sitä yleisemmin metsää omistetaan yhdessä

muiden kanssa. Vanhemmat ikäluokat, lähes 30-vuotiaat, omistavat useimmin metsää yksin. (Itä-Suomen yliopisto 2020.)

Nuorten omistama metsätila sijaitsee usein kaukana kotipaikkakunnasta. Metsänomistajista 39 %:lla on metsätila eri maakunnassa kuin missä he itse asuvat. Kuten koko metsänomistajakunnassa, myös nuorten ikäluokassa naiset ovat miehiä useimmin etämetsänomistajia. Viidesosa nuorista metsänomistajista asuu Uudellamaalla. Monesti nuorten omistamat metsät sijaitsevat Pohjois-Pohjanmaalla. (Itä-Suomen yliopisto 2020.)

Nuorten metsänomistajien määrä kasvaa iän myötä, mikä tarkoittaa sitä, että 16-vuotiaita metsänomistajia on vähemmän kuin 30-vuotiaita. Nuoret omistavat lukumäärällisesti enemmän pieniä kuin suuria metsälöitä, kuten vanhempikin metsänomistajakunta. Nuoret naiset omistavat hieman miehiä useimmin pienempiä metsätiloja. Kolmannes nuorista omistaa 1–5 ja viidennes yli 50 hehtaaria metsää. (Itä-Suomen yliopisto 2020.)

Yleisesti nuoret kokevat, että metsäomaisuuden periminen on osa sukupolvien ketjua, ja heidän velvollisuutenaan on pitää tila suvun omistuksessa. Tavannomaisesti metsäomaisuus siirretään kuitenkin perilliselle, joka on edes jollain tapaa kiinnostunut metsäasioista. Nuoret pitävät asiantuntevina auktoriteetteinä omia vanhempiaan, kokeneita sukulaisia ja metsäalan ammattilaisia, joilta otetaan vastaan oppeja ja neuvoja metsänomistajuuteen liittyen. Nuorten oma kokemus ja osaaminen metsäasioista on suhteellisen vähäistä, joten metsän käyttöä koskeva päätöksenteko siirretään usein muille osapuolille. Voidaankin todeta, että joidenkin nuorten kohdalla omaisuutta ja velvoitteita siirretään heille ilman riittäviä resursseja ja toimintamahdollisuuksia. Tällöin kyseessä on nuorten vastuuttaminen eikä vastuullistaminen. (Erkkilä, Mustalahti, Tokola, Tuunainen & Hujala 2021, 1, 6–7, 13.)

Nuorilla metsänomistajilla on moninaisemmat arvot ja tavoitteet metsien käytölle kuin edellisillä sukupolvilla. Nuoret arvostavat puun myynnistä saatavia lisätiloja, vaikkei metsä olekaan pääasiallinen tulonlähde. Talouskäytön ohella osa metsistä halutaan pitää virkistys- ja suojelukäytössä. Nuoret pitävät tärkeänä

metsien vastuullista hoitamista monimuotoisuuden turvaamiseksi. (Erkkilä ym. 2021, 8–9.)

3.4 Pääkaupunkiseudun Metsänomistajat ry

Pääkaupunkiseudun Metsänomistajat PKMO ry on pääkaupunkiseudun ja sen läheisyydessä asuvien metsänomistajien riippumaton verkostoyhdistys. Yhdistys on perustettu v. 1984, ja tällä hetkellä sen jäsenistöön kuuluu n. 650 metsänomistajaa. PKMO ry:n jäsenten metsät sijaitsevat eri puolilla Suomea. Yhdistyksen toimintaa rahoitetaan jäsenmaksuilla, eikä muita ulkopuolisia rahallisia sidoksia ole. Yhdistyksen tavoitteena on pitää kaupunkilaismetsänomistajien näkökulmaa esillä ja ajaa heidän asiaansa. (Pääkaupunkiseudun Metsänomistajat ry 2022.)

Yhdistys tarjoaa jäsenilleen ajankohtaista ja asiantuntijapohjaista tietoa kestävään metsätalouteen liittyvistä asioista. Lisäksi yhdistys järjestää erilaisia tilaisuuksia, retkiä ja tapahtumia metsänomistajille. Yhdistys vaikuttaa yksityismetsätaloutta koskevien päätösten valmisteluun ja osallistuu metsäpoliittiseen keskusteluun. Tavoitteena on kehittää etämetsänomistajille tarjottuja palveluja. Yhdistys pyrkii parantamaan jäsenkuntansa aktiivisuutta metsänomistajuutta kohtaan ja edistämään metsänomistajien järjestäytymistä. (Pääkaupunkiseudun Metsänomistajat ry 2022.)

3.5 Metsänhoitoyhdistys Uusimaa

Metsänhoitoyhdistys Uusimaa toimii Uudenmaan koillisosassa kaikkiaan 11 kunnan alueella. Yhdistykseen kuuluu tällä hetkellä 3 725 jäsentä, joiden yhteenlaskettu metsäpinta-ala on 122 000 ha. Yhdistyksen päätoimipiste sijaitsee Mäntsälässä. (Metsänhoitoyhdistys Uusimaa 2022a.) Metsänhoitoyhdistyksen korkeimpana päättävänä elimenä toimii 20-jäseninen valtuusto, ja käytännön toiminnan toimeenpanosta vastaa 7-jäseninen hallitus (Metsänhoitoyhdistys Uusimaa 2022b).

Yhdistys on jäsentensä oma palveluyritys, joka tarjoaa kokonaisvaltaisia metsän hoidon ja käytön palveluja. Palvelutarjontaan kuuluvat puukauppa-, metsänhoito- ja omistajuuspalvelut. Yhdistys myös tiedottaa ajankohtaisista metsäasioista ja järjestää erilaisia tapahtumia ja kursseja jäsenilleen. Metsänhoitoyhdistyksen jäsenet kuuluvat PEFC-metsäsertifiointiin. Yhdistyksen jäsenyys edellyttää metsänhoitoyhdistyksen jäsenmaksun ja MTK:n edunvalvontamaksun suorittamista. (Metsänhoitoyhdistys Uusimaa 2022a.)

4 Metsänomistajan omatoimiset metsänhoitotyöt

4.1 Metsänviljely

Maanomistajan velvollisuus on huolehtia päätehakkuun jälkeisen uuden puusukupolven kehittymisestä. Onnistunut taimettuminen on metsän nopean kasvun käynnistämisen edellytys. Kasvupaikalle tuleekin valita parhaiten sille soveltuva puulaji. Karkeana muistisääntönä voidaan ajatella, että karulle maalle sopii parhaiten mänty ja rehevämmälle maalle taas kuusi ja koivu. Mänty voidaan uudistaa istuttamalla, kylvämällä tai luontaisella uudistamisella. Kuusi ja koivu uudistetaan tyypillisesti istuttamalla. (Ikonen 2018, 46–47.)

Taimet on helpointa ja edullisinta tilata päätehakkuusta tehtyjen puukauppojen yhteydessä tai metsänhoitoyhdistyksen kautta. Istutuksen työvälineinä toimivat istutusputki ja taimivakka. Itse istutustoimenpide on varsin yksinkertainen, mutta sopivan istutuskohdan ja -tiheyden arviointi vaativat hieman enemmän tarkkuutta. Puulaji määrittää oikean istutustiheyden, mikä on männyllä 2 000, kuusella 1 800 ja koivulla 1 600 tainta hehtaarilla. Taimi tulisi istuttaa kivennäismaahan muokkausjäljen korkeimmalle kohdalle. Istutustiheys on hyvä tarkistaa säännöllisesti työn kuluessa. Istutuskausi kestää Etelä-Suomessa toukokuusta kesäkuun loppuun, mutta osa taimista voidaan istuttaa vielä elo-syyskuussa. (Ikonen 2018, 46–48.)

Suurin osa männyn kylvöistä tehdään maanmuokkauksen yhteydessä koneellisesti. Käsinkylvö on harvinaista, mutta joissain tapauksissa sitäkin vielä harjoitetaan. Onnistunut kylvö vaatii sopivan kasvupaikan, huolellisesti tehdyn kylvöalustan ja laadukkaan kylvösiemenen. Siemenet tarvitsevat itääkseen kosteutta, mutta maapohja ei saa olla kuitenkaan liian märkä. Tavoiteltu kylvötiheys on 4 000–5 000 kylvöpistettä hehtaarilla, ja tarvittava siemenmäärä riippuu siemenlajin itävyydestä ja massasta. Keskimäärin koneellisessa kylvössä siemeniä tarvitaan noin 350 g hehtaarille. (Rantala 2017, 102–103.)

Käsinkylvössä siemeniä kuluu noin 200 g hehtaarilla. Kylvö tulisi tehdä viikon kuluessa maanmuokkauksesta, jotta muokkausjälki ei ehdi kuivua. Käsinkylvössä voidaan käyttää apuna muovipulloa, jonka korkkiin on tehty reikiä annostelun helpottamiseksi. Siemenet kannattaa kylvää pieniin esimerkiksi kepillä tehtyihin koloihin, jotka peitetään ohuella kivennäis- tai turvemaakerroksella. Paras ajankohta männyn kylvölle on kevät, ja kylvöjä voidaan jatkaa aina kesäkuun loppuun asti. (Rantala 2017, 103.)

4.2 Taimikon varhaishoito

Taimikot on hyvä tarkastaa jo istutuksen jälkeisenä syksynä ja seuraavana keväänä, jotta mahdolliset myyrätuhot ja täydennysistutustarpeet havaittaisiin ajoissa. Myös pintakasvillisuuden torjunta on usein tarpeen erityisesti rehevillä mailla, missä taimet kilpailevat vedestä, ravinteista ja valosta ensimmäiset elinvuotensa heinäkasveja vastaan. Heinäyksen paras ajankohta on kesäkuun loppu, jolloin pintakasvillisuus on rehevimmillään ja puun taimet ehtivät vielä kasvaa pituutta. Pintakasvillisuutta voidaan torjua mekaanisesti polkemalla tai niittämällä sitä viikatteella tai raivaussahalla. (Ikonen 2018, 48, 58, 62.)

Kemiallisesti pintakasvillisuutta voidaan torjua lehtivaikutteisilla torjunta-aineilla. Tällöin taimi on syytä suojata esimerkiksi ämpärillä ruiskutuksen ajaksi taimivaurioiden välttämiseksi. (Rantala 2017, 113.) Heinäystä tulee jatkaa vuosittain niin pitkään, kunnes taimet ovat metrin mittaisia ja turvassa kasvillisuudelta (Ikonen 2018, 60).

Täydennysviljely tulee tarpeeseen, jos taimikosta on syystä tai toisesta tuhoutunut merkittävä määrä taimia. Metsälaki edellyttää taimikon täydentämistä, jos eteläisessä ja keskisessä Suomessa männikön ja kuusikon kasvatuskelpoisten taimien määrä hehtaarilla on alle 1 500 ja pohjoisessa Suomessa alle 1 200. Koivikossa vastaava raja-arvo on alle 1 100 tainta hehtaarilla. Taimikko kannattaa täydentää 1–3 vuoden kuluessa varsinaisesta viljelystä. Täydennysistutuksella taimikon tiheys palautetaan viljelytiheyteen. Täydennettävien istutus-taimien on suositeltavaa olla kookkaita ja iso paakkuisia, sillä täydennystaimet eivät menesty uudistus-alalla yhtä hyvin kuin viljelytaimet. Männyn kylvötaimi-koita ja luontaisesti uudistettuja aloja voidaan täydentää myös kylvämällä. (Rantala 2017, 114.)

4.3 Taimikonhoito

Puuston kasvatusketjussa taimikonhoito on yksi tärkeimmistä työvaiheista, sillä vaikutetaan niin metsän kasvuun kuin metsän kasvatuksen taloudelliseen kannattavuuteen. Taimikkovaiheessa kasvatettavat puut kilpailevat muiden puiden kanssa valosta, kasvutilasta, vedestä ja ravinteista. Taimikonhoidolla kasvatettaviksi valittavien puiden kasvuoloja pyritään parantamaan poistamalla kasvua haittaava puusto. Taimikonhoidon ajoitukseen vaikuttavat metsän uudistamis-menetelmät, kasvupaikka ja puulaji. Havupuutaimikko vaatii yleensä kaksi taimikonhoitoa, varhaisperkauksen ja taimikonharvennuksen. (Rantala 2017, 115–117.)

Taimikon varhaisperkaus tehdään taimikon ollessa 1–2 metrin pituinen eli keskimäärin 4–5 vuoden kuluttua istutuksesta tai 5–6 vuoden kuluttua kylvöstä. Perkauksessa taimikosta poistetaan kasvua haittaava lehtipuuvesakko raivaussaha apuna käyttäen. Istutustaimikkoa ei vielä tässä vaiheessa harvenneta, mutta männyn kylvötuppaista valitaan kasvatettavaksi parhaiten menestynyt yksilö. (Rantala 2017, 118–119.) Varhaisperkaus voidaan toteuttaa joko täys- tai reikäperkauksena. Täysperkauksessa taimikosta poistetaan kaikki vesakko, kun taas reikäperkauksessa vesakko raivataan vain taimen ympäriltä noin metrin säteeltä. (Ikonen 2018, 62.)

Taimikonharvennuksella tavoitellaan mahdollisimman tasapituista ja -laatuista koko metsikkökuvion kattavaa puustoa. Harvennus tehdään kuusikoissa 3 metrin ja männiköissä 5–6 metrin pituudessa. (Rantala 2017, 119.) Taimikonharvennuksessa ylimääräiset siemensyntyiset lehti- ja havupuut poistetaan ja taimikko harvennetaan tavoitetiheyteen. Satunnaisia lehtipuita voidaan jättää aukokopaikkoihin täydentämään taimikkoa. (Ikonen 2018, 62.)

Yksityisen maanomistajan on mahdollista hakea taimikon varhaishoitoon ja nuoren metsän hoitoon Kemera-tukea Suomen Metsäkeskukselta. Rahoitus myönnetään ehtojen täytyessä. Varhaishoitohankkeessa käsiteltävän taimikon koko tulee olla vähintään 1 ha ja nuoren metsän hoitohankkeessa vähintään 2 ha. Molemmissa työlajeissa yksittäisen kuvion minimikoko on 0,5 ha. Lisäksi rahoituksen myöntämiseen vaikuttavat ennalta määritetyt pituus, läpimitta, poistuma ja tiheys vaatimukset sekä aiemmat kemera-tuetut työlajit. (Rantala 2017, 126.) Taimikon varhaishoidon tuki on 160 €/ha (Metsäkeskus 2022g). Nuoren metsän hoidon tuki on 230 €/ha, ja mikäli nuoren metsän hoidon yhteydessä kerätään pienpuuta, on tuen suuruus 430 €/ha (Metsäkeskus 2022h).

4.4 Hankintahakkuu ja polttopuun keruu

Omatoimisia hankintahakkuita tekevät enää vain pieni osa metsänomistajista. Suuremmat hakkuuerät vaativat erityiskalustoa ja osaamista, joita harvalta metsänomistajalta löytyy. Toki pienimuotoisia hakkuita pystyy tekemään myös miesvoimin moottorisahalla, mutta monellakaan tähän ei ole enää aikaa tai resursseja. Hankintakauppojen osuus puukaupasta on noin 20 %. Hankintahakkuista metsänomistajat tekevät omatoimisesti noin puolet ja metsäkuljetuksesta noin kolmanneksen. (Rantala 2017, 14.) Pääasiassa hankintakaupoin myydään kuitupuuta, sillä pelkän tukkipuun korjuusta saatava hankintalisä on niin alhainen. Kannattavinta hankintahakkuu on toteuttaa ensiharvennusleimikossa, joka sijaitsee hyvien kulkuyhteyksien päässä. (Ikonen 2018, 91.)

Hankintahakkuusta tehdään etukäteen sopimus metsänomistajan ja puun ostajan välillä. Hankintasopimuksessa määritetään toimitettavan puun määrä ja

laatu sekä varastopaikka ja aikataulu. Lisäksi sovitaan puun mittaustavasta, jonka perusteella hankinnasta maksetaan korvaus. Omatoimisesti toteutettavassa hankintahakkuussa metsänomistaja vastaa itse puun korjuusta ja metsäkuljetuksesta. Vaihtoehtoisesti hakkuu voidaan myös teettää esimerkiksi metsänhoitoyhdistyksellä tai koneyrityksellä. Hankintahakkuussa puiden mittaus tapahtuu joko hakkuun yhteydessä, tienvarsivarastolla tai kuljetuksen jälkeen tehtäällä. Muita hankintakaupamuotoja ovat käteiskauppa ja toimituskauppa. Käteiskaupassa metsänomistaja tarjoaa ostajalle valmiina tienvarressa olevaa puuerää. Toimituskaupassa myyjä toimittaa puuerän ostajalle asti. (Rantala 2017, 199–200.)

Puu on kautta aikain ollut merkittävä suomalaiskotien lämmitysmuoto ja vielä tänä päivänä kotitaloudet käyttävät polttopuuta vuosittain 6,7 miljoonaa kuutiota. Suurin osa polttopuista valmistetaan koivusta ja muista lehtipuista, mutta myös havupuita käytetään. Omista metsistä hankitaan yli puolet kotitalouksien käyttämästä polttopuusta. Polttopuu valmistetaan pääasiassa harvennusleimikoiden ylijäämäärangasta. (Rantala 2017, 165.) Ranka päätetään ja pilkotaan valmistusmäärästä riippuen joko käsin sahalla ja kirveellä, halkaisulaitteella tai klappikonetta apuna käyttäen (Ikonen 2017, 27).

5 Metsäneuvonta ja -palvelut

5.1 Palvelutarpeet

Metsäpalveluiden tarve lisääntyy jatkuvasti käynnissä olevien metsänomistajakunnan muutostrendien myötä, kun yhä useampi metsänomistaja asuu kaukana tilaltaan ja tekee vähenemässä määrin itse metsätöitä (Rantala 2017, 14). Tämän lisäksi sekä metsätulojen merkitys metsänomistajien tulonmuodostuksessa, että oma metsäinen tietotaito on vähentynyt (Rämö, Mäkijärvi, Toivonen & Horne 2009, 2). Nykyisin metsänomistajat tekevät noin puolet metsänhoitotöistä omatoimisesti. Useimmat kevyemmät työmuodot, kuten istutus ja taimikonhoito taittavat monilta metsänomistajilta, mutta erityisosaamista ja

työvälineitä vaativat toimenpiteet jätetään mieluummin ammattilaisten hoidettavaksi. Toisaalta myös ajanpuutteessa turvaudutaan ulkopuolisen työvoiman osopalveluihin. (Rantala 2017, 14.) Parantuneen tulotason myötä metsänomistajilla on varaa maksaa metsäpalveluista, jolloin niitä hankitaan enemmän (Rämö ym. 2009, 2).

Metsätöistä erityisesti hakkuutyöt teetetään puukauppojen yhteydessä metsäalan yrittäjillä. Tällöin ostaja huolehtii puunkorjuusta ja kuljetuksesta. Puukaupallisten ja metsänhoidollisten palveluiden lisäksi metsänomistajille on tarjolla paljon erilaisia suunnittelu-, koulutus- ja neuvontapalveluita. Näitä palveluja tarjoavat metsänhoitoyhdistykset, metsäpalveluyritykset ja metsäyhtiöt. (Rantala 2017, 14–15.)

5.2 Palveluntarjoajat

Metsätalouden toimintaympäristön vallitseva suuntaus on vähentää sääntelyä ja lisätä markkinaehtoista toimintaa sekä metsäpalveluiden tuotannon kilpailua. Metsäalan aiempaa markkinalähtöisempi palvelukulttuuri lisää maksullisten palveluiden osuutta, mutta myös palveluntarjoajien määrä kasvaa. Metsänomistajan kannattaakin kilpailuttaa tarjoukset tarvitsemistaan palveluista useammalla eri toimijalla. Palveluilta odotetaan korkeaa laatua, kilpailukykyistä hintaa ja asiakkaan yksilöllisten tarpeiden huomioimista. (Rantala 2017, 14.)

Nykyisessä metsäpalveluiden toimintakentässä Suomen metsäkeskus on ainoa julkisluonteinen metsäpalvelutuottaja, sillä kaikki muut yhdistykset ja yritykset toimivat yksityisesti. Suomen metsäkeskus vastaa viranomaistehtävien hoidosta valvomalla metsälainsäädännön noudattamista ja julkisen rahoitustuen käyttöä. Metsäkeskus myös ylläpitää metsävaratietokantaa ja tarjoaa metsänomistajille koulutusta ja neuvontaa. (Rantala 2017, 16, 18–19.)

Metsänhoitoyhdistyksiä löytyy kautta maan. Niiden toiminnan taustalla ovat metsänomistajat, joiden perustamia, hallinnoimia ja rahoittamia yhdistykset ovat. Metsänhoitoyhdistykset ajavat metsänomistajien etuja ja tarjoavat heille

metsäpalveluja. Alueellisiin yhdistyksiin kuuluu lähes 75 % metsänomistajista. Metsänhoitoyhdistykset ovat puolestaan valtakunnallisen Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:n jäseniä. Metsänhoitoyhdistyksillä on hyvin vahva rooli yksityismetsänomistajien palveluntarjoajana. He suunnittelevat ja toteuttavat noin 80 % kaikista yksityismetsien metsänhoitotöistä ja lähes puolet puukaupoista. (Rantala 2017, 16–17.)

Yksityiset metsäpalveluyritykset ovat valtaosin pienyrityksiä, jotka pyörivät yhden henkilön eli yrittäjän voimin. Yrittäjät tarjoavat metsänomistajille pääasiassa hakkuupalveluja ja osa myös metsänhoitopalveluja. Metsäsuunnittelua tekee noin 25 % yksityisyrittäjistä. Läheskään kaikki metsäpalveluyrittäjät eivät pyri lainkaan suoriin kontakteihin metsänomistajien kanssa, vaan toimivat alihankkijoina suurille metsäyhtiöille tai metsänhoitoyhdistyksille. (Rantala 2017, 17.)

Suomen metsäteollisuusmarkkinoilla toimii 4 merkittävää puun ostajaa, joita ovat UPM, Stora Enso, Metsä Group ja Harvestia. Nämä yritykset ostavat noin 75 % kaikesta yksityismetsien puusta. Kaikkiaan Suomessa on useita satoja puuta ostavia tahoja. Puun oston ohella metsäyhtiöt tarjoavat asiakkailleen hyvin kokonaisvaltaista palvelua aina metsänhoidosta neuvonta- ja asiainhoitopalveluihin. Metsänomistajien kanssa pyritäänkin solmimaan pitkäaikaisia asiakassopimuksia. (Rantala 2017, 17–18.)

5.3 Metsäpalvelut

Käytännössä metsänomistaja voi halutessaan ulkoistaa kaikki metsänhoitoon ja -käyttöön liittyvät työt. Pääpiirteissään metsänomistajille tarjolla olevat palvelut voidaan jakaa puukauppa- ja metsänhoitopalveluihin sekä suunnittelu-, koulutus- ja neuvontapalveluihin. (Rantala 2017, 15.)

Puukaupan ennakkovalmisteluihin sisältyvät leimikon rajaus ja suunnittelu. Metsänomistajan puolesta voidaan hoitaa myös puukaupan tarjouspyyntöjen teko, vertailu ja puukaupan valvonta. Käytännön toteutus pitää sisällään puunkorjuun suunnittelun, valvonnan ja toteutuksen. Päätehakkuun jälkeen metsä tulee

uudistaa. Uudistamispalveluihin kuuluvat maanmuokkaus, istutus ja kylvö sekä taimikon varhaishoito. (Rantala 2017, 15.)

Metsänhoitopalveluista tärkeimpiä ovat taimikonhoito ja nuoren metsän harvennus. Metsänparannustöihin kuuluvat lannoitus, ojitus sekä metsätien rakennus ja kunnostus. (Rantala 2017, 15.)

Suunnittelu- ja koulutuspalveluiden tarjontaan sisältyvät puolestaan tilakohtaiset metsäsuunnitelmat, erilaisten hankkeiden suunnittelu, kurssimuotoinen koulutus sekä henkilökohtainen neuvonta. Omaisuuden hoitopalveluihin kuuluvat kiinteistön välitys, tila-arviot, veroneuvonta ja metsätuhoarviot. (Rantala 2017, 15.)

6 Tutkimuksen tavoite

Opinnäytetyötutkimuksen tavoitteena oli saada suuntaa antava kuva nuorista kaupunkilaismetsänomistajista. Tutkimustehtävänä selvitettiin nuorten valmiuksia uusina metsänomistajina, heidän arvojaan ja tavoitteitaan sekä päätösvaltaansa metsän käyttöön liittyen. Lisäksi tutkittiin nuorten omaa kiinnostusta ja aktiivisuutta metsänomistajuutta kohtaan sekä neuvonnan ja metsäpalveluiden tarvetta nuorina etämetsänomistajina.

Opinnäytetyölle asetetut tutkimuskysymykset olivat:

1. Millaiset valmiudet nuorilla metsänomistajilla on, ja mistä he hankkivat luotettavaa tietoa?
2. Kuinka kiinnostuneita ja aktiivisia nuoret ovat metsänomistajuutta kohtaan?
3. Millaisia arvoja ja tavoitteita nuorilla metsänomistajilla on?
4. Ketä metsäpalvelujen tarjoajia nuoret käyttävät, ja mitä metsäpalveluja he tarvitsevat lähivuosina?
5. Missä asioissa nuoret kaipaavat neuvontaa ja palveluja, ja mitä he toivovat lisää nuorille metsänomistajille?

Tutkimuskysymysten avulla tavoiteltiin mahdollisimman kattavan kuvan saamista Uudellamaalla asuvista nuorista metsänomistajista.

7 Tutkimuksen toteutus

7.1 Tutkimusmenetelmä ja kohderyhmä

Opinnäytetyö toteutettiin kvantitatiivisena eli tilastotutkimuksena. Määrällinen tutkimus antaa yleiskuvan tutkittavasta asiasta. Sillä voidaan kuvailla, vertailla, selittää tai kartoittaa jotakin asiaa, asian muutosta tai vaikutusta toiseen asiaan. Määrällisessä tutkimuksessa mitattavat asiat muodostetaan yleensä teorian pohjalta ja tuloksia kuvataan numeerisesti. Tutkimuksella tavoitellaan mahdollisimman suurta vastaajamäärää, jotta tuloksia voidaan pitää luotettavina. "Mitä suurempi otos on, sitä paremmin toteutunut otos edustaa perusjoukossa keskimääräistä mielipidettä, asennetta tai kokemusta tutkittavasta asiasta." (Vilka 2007, 14, 17, 175.) Opinnäytetyöllä tutkittiin nuoria metsänomistajia ihmisryhmänä ja kartoitettiin heidän ajatuksiaan ja toimintaansa.

Tutkimuksen tavoitteen ja nuorista metsänomistajista löydetyin taustatiedon perusteella tutkimus kohdistettiin Uudellamaalla asuviin nuoriin metsänomistajiin. Yhteistyökumppaneiksi pyydettiin alueella toimivia yhdistyksiä, joista aluksi oltiin yhteydessä Pääkaupunkiseudun Metsänomistajat ry:hyn ja myöhemmin havaintoyksiköiden määrän lisäämiseksi vielä Uudenmaan metsänhoitoyhdistykseen.

Tutkimuksen perusjoukko on se kohderyhmä, josta tutkimuksessa halutaan tehdä päätelmiä (Vilka 2007, 51). Tämän tutkimuksen perusjoukkona toimi PKMO ry:n ja Mhy Uusimaan jäsenistöön kuuluvat 18–35-vuotiaat metsänomistajat. Tutkimuksessa käytettiin kokonaisotantaa eli koko perusjoukko otettiin mukaan tutkimukseen. Kokonaistutkimuksella pyrittiin varmistamaan riittävän suuri vastaajamäärä.

7.2 Aineiston hankinta

Tutkimusaineisto kerättiin kvantitatiiviselle tutkimukselle tyypilliseen tapaan kyselyllä (liite 2). Kyselylomake on tyypillisesti vakioitu, eli kaikilta kyselyyn vastaavilta henkilöiltä kysytään samat asiat täsmälleen samalla tavalla. Kyselylomake muotoisessa tutkimuksessa vastaaja lukee ja kirjaa vastauksensa itsenäisesti esitettyihin kysymyksiin. Aineiston keruumenetelmä sopii hyvin suurelle ja hajanaiselle vastaajajoukolle. Kyselylomakkeen etuna on vastaajan tuntemattomuus, mutta haittana riski alhaisesta vastausprosentista eli tutkimusaineiston kadosta. (Vilkka 2021.)

Kyselytutkimus toteutettiin verkkokyselynä, joka oli tehokas ja vastaajaystävällinen aineiston keruumenetelmä tähän tarkoitukseen. Kysely laadittiin Webropol Survey & Reporting -ohjelmalla, joka on verkkopohjainen kysely- ja raportointityökalu. Ohjelmalla voidaan luoda monipuolinen kysely ja kerätä aineisto laajalta ihmisjoukolta yhtäaikaisesti. Tulosten tarkastelu onnistuu sähköisestä raportista ja tulokset voidaan myös siirtää muille alustoille tarkempaa analysointia varten. (Webropol 2022.)

Kyselylomakkeen teoreettisena viitekehyksenä toimi opinnäytetyön tietoperusta. Kysymyksiä ja vastausvaihtoehtoja laadittaessa pyrittiin siihen, että jokainen kyselyyn vastaaja ymmärtäisi käsitteet ja kysymykset samalla tavalla, jotta tutkimus olisi mahdollisimman luotettava ja pätevä. Kysely koostui kolmesta osaluueesta, joita olivat vastaajan ja metsänomistuksen taustatiedot sekä varsinaiset aihekysymykset. Kysymyksillä pyrittiin selvittämään teorian paikkaansa pitävyttä ja soveltuvuutta kohderyhmälle.

Suurin osa kysymyksistä oli valinta- tai monivalintakysymyksiä, joista löytyi valmiit vastausvaihtoehdot. Mikäli vaihtoehdot eivät sopineet vastaajalle, pystyi hän kirjaamaan oman vastauksen avoimeen vastauskenttään. Kyselyn lopussa oli täysin avoin kysymys, johon vastaaja sai kommentoida vapaasti. Kyselystä pyrittiin tekemään kiinnostava ja selkeä, jotta siihen vastaisi mahdollisimman moni.

Ennen kyselyn lähettämistä varsinaiselle vastaajajoukolle, sen toimivuus testattiin koehenkilöillä. Koehenkilöiksi valittiin sekä metsäasioista tietäviä, että tietämättömiä ihmisiä. Testauksen perusteella varmistettiin kaikkien kysymysten ymmärrettävyys, kyselyn sujuvuus sekä vastaamiseen kuluva aika.

Kysely toteutettiin yhteistyössä Pääkaupunkiseudun Metsänomistajat ry:n ja Metsänhoitoyhdistys Uusimaan kanssa, jotka välittivät kyselyä jäsenilleen. Yhdistysten kautta toteutetulla kyselyllä pyrittiin lisäämään vastaajien saamaa kuvaa tutkimuksen luotettavuudesta. PKMO ry:n kautta kysely lähetettiin koko heidän jäsenistölleen (650 metsänomistajaa), koska jäsentiedot eivät mahdollistaneet tarkempaa ikäryhmän rajausta. Vastauksia pyydettiin kuitenkin korostetusti ainoastaan alle 35-vuotiailta jäseniltä. Sen sijaan Mhy Uusimaan jäsenrekisterin perusteella kysely saatiin kohdistettua suoraan oikealle kohderyhmälle ja se lähetettiin noin 79 nuorelle metsänomistajalle.

Kyselyn yhteydessä vastaajille toimitettiin saatekirje (liite 1), jossa esiteltiin tutkimuksen tekijä, kerrottiin tutkimuksen tarkoituksesta ja käytötavasta sekä ohjeistettiin kyselyyn vastaamiseen. Kyselyyn vastaamista motivoitiin sen yhteydessä toteutettavalla arvonnalla. Virallisen kyselyn vastausaika oli molemmilla yhdistyksillä kaksi viikkoa. Tutkimus ei vaatinut erillistä tutkimuslupaa, sillä jokainen tutkimukseen osallistuja oli täysi-ikäinen ja vastasi kyselyyn vapaaehtoisesti.

Kyselytutkimuksille tyypilliseen tapaan tutkimusaineiston kato oli merkittävä myös tässä tutkimuksessa. Kyselyn vastausmäärä jäi vielä odotettuakin alhaisemmaksi, vaikka kohderyhmä olikin hyvin rajattu. Vastauksia saatiin yhteensä 13, joista PKMO ry:ltä 6 ja Mhy Uusimaalta 7. Lähes kaikki vastaukset kertyivät heti ensimmäisten päivien aikana kyselyn toimittamisesta, ja vastausajan loppupuolella kyselyyn vastattiin enää vain muutama kerta. Kysely oli avattu vastaajien toimesta 40 kertaa ja vastaaminen oli aloitettu 20 kertaa. Kyselyn avaneista 33 % teki kyselyn loppuun asti. Mhy Uusimaan vastausprosentiksi muodostui 9 %. PKMO ry:n vastausprosenttia ei pystytty laskemaan, koska tarkkaa lukumäärää yhdistyksen alle 35-vuotiaista jäsenistä ei ollut tiedossa. Täten myöskään koko tutkimuksen vastausprosenttia ei voitu määrittää.

7.3 Aineiston analysointi

Tutkimusaineiston analysoinnissa käytettiin tilastollisesti kuvaavan analyysin keinoja, joilla pohjustettiin tarkempaa analyysiä. Tutkimusaineiston pienestä koosta johtuen pääanalysointimenetelmänä käytettiin suoria jakaumia. Tärkeimpinä muuttujien sijaintilukuina tarkasteltiin pienintä arvoa eli minimiä, suurinta arvoa eli maksimia, keskiarvoa ja mediaania. Määrällisen tutkimuksen tapaan tuloksia esitetään numeerisesti, graafisesti ja sanallisesti.

Kyselytutkimuksen vastaukset käsiteltiin ryhmätasolla. Tutkimusaineistoa tarkasteltiin pääpiirteissään suoraan Webropol-raportilta, josta raakadata siirrettiin tarkempaa analysointia varten Excel-taulukkolaskentasovellukseen. Excelissä tiedot käsiteltiin ja niistä luotiin havainnollistavia kuvaajia, joiden perusteella aineistoa analysoitiin. Aineiston jatkoanalysoinnissa käytettiin ristiintaulukointia.

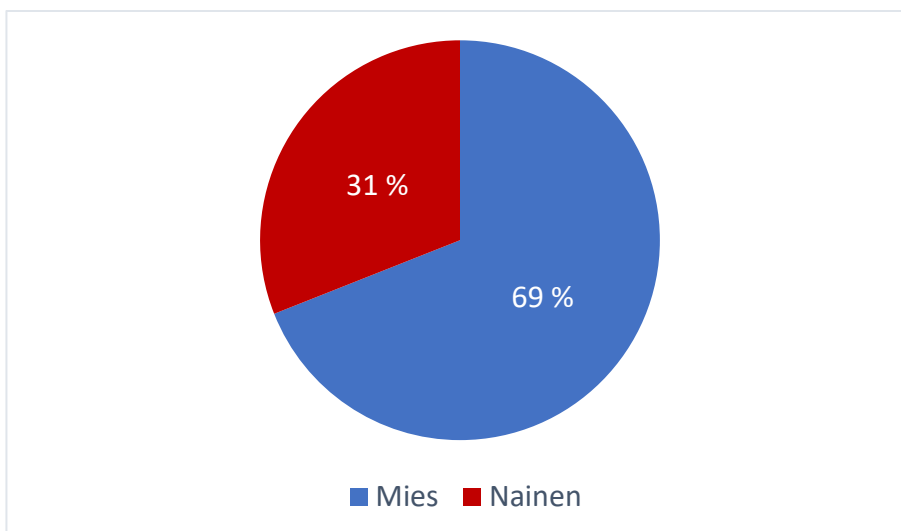
Ristiintaulukoinnilla tutkitaan muuttujien välisiä riippuvuuksia ja niiden jakautumista. Havaintotaulukon avulla eri muuttujien välille muodostetaan suhteelliset jakaumat eli prosenttiosuudet. (Tietoarkisto 2022.)

8 Tulokset

8.1 Vastaajien taustatiedot

Kyselyn aluksi vastaajilta (n=13) kartoitettiin henkilökohtaisia taustatietoja. Taustatiedoissa kysyttiin vastaajien sukupuolta, ikää, asuinpaikkaa ja ammattiryhmää.

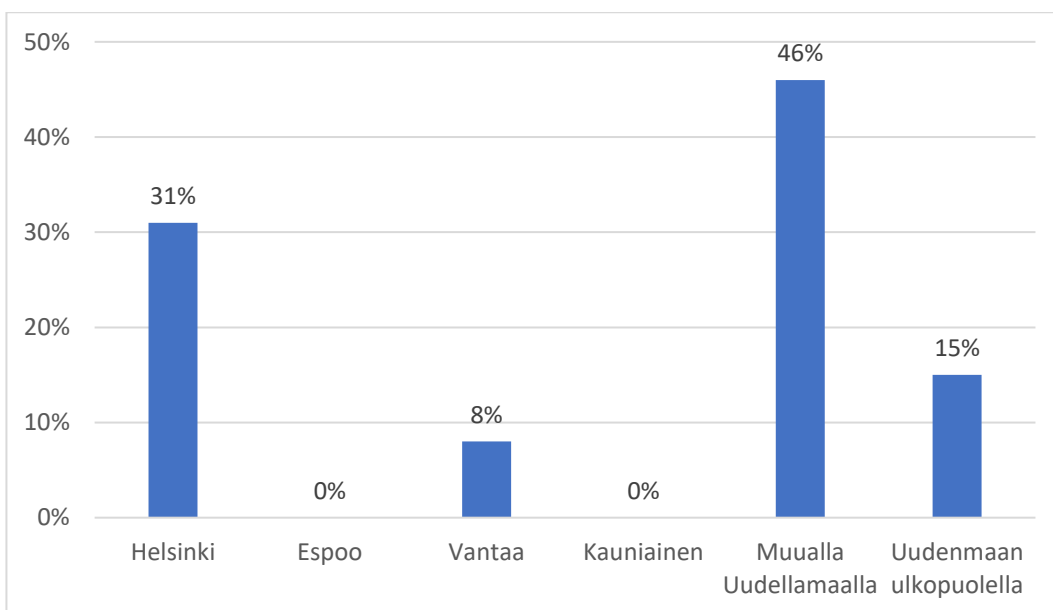
Suurin osa vastaajista, 69 % (n=9), oli miehiä ja loput 31 % (n=4) naisia (kuvio 2). Yksikään vastaaja ei valinnut sukupuolta kysyttäessä vaihtoehtoja "Muu" tai "En halua määrittää".

Kuvio 2. Vastaajien sukupuolijakauma (n=13).

Vastaajat olivat keski-ikältään 30-vuotiaita. Nuorin vastaaja oli 22-vuotias ja vanhin 34-vuotias. Vastaajien mediaani-ikäsi muodostui 33 vuotta.

Vastaajista lähes puolet (46 %) asui pääkaupunkiseudun ulkopuolella muualla Uudellamaalla. Toiseksi eniten vastaajia asui Helsingissä (31 %). Tämän lisäksi yksi vastaaja asui Vantaalla (8 %) ja kaksi Uudenmaan ulkopuolella (15 %) (kuvio 3).

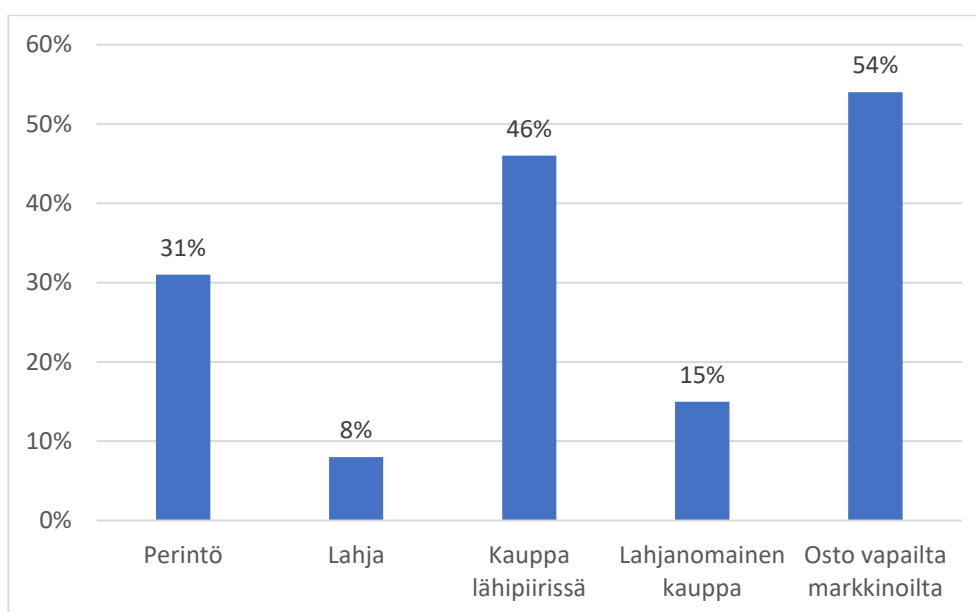
Kuvio 3. Vastaajien jakautuminen asuinpaikan perusteella (n=13).

Valta osa vastaajista oli palkansaajia (61 %). Vastaajissa oli myös muutamia yrittäjiä (23 %) sekä yksittäinen maa- ja metsätalousyrittäjä (8 %) ja opiskelija (8 %). Yksikään vastaaja ei ollut työtön tai kotiäiti/koti-isä.

8.2 Metsänomistustiedot

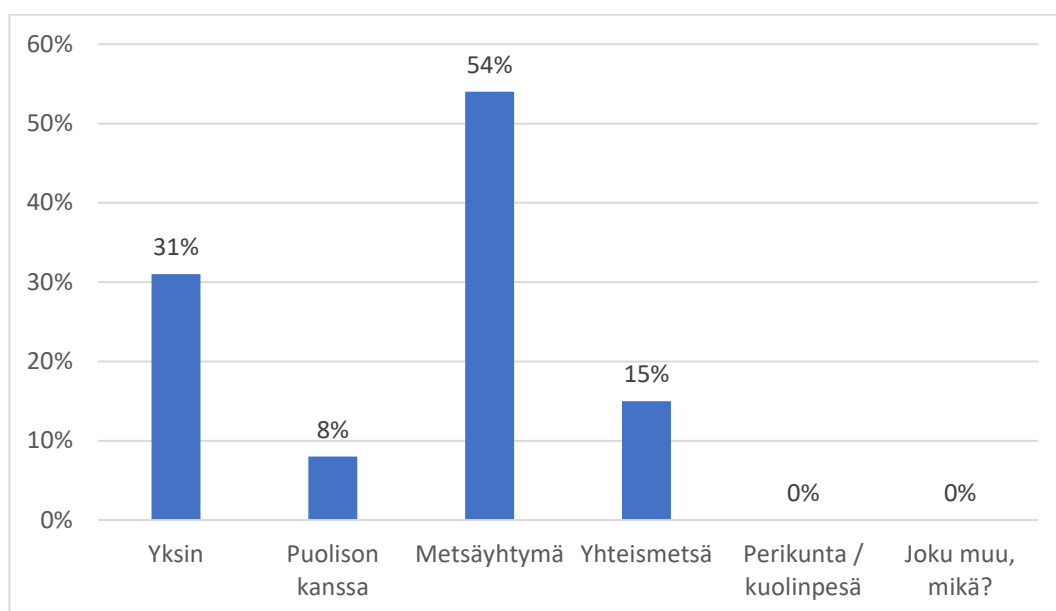
Kyselyn toinen osio koski vastaajien metsänomistustietoja. Vastaajilta kysyttiin metsätilan siirtymätapaa, omistusmuotoa ja hallintaoikeutta. Lisäksi tiedusteltiin metsätilaomistuksen kokoa ja sijaintia sekä metsänomistuksen kestoa.

Metsätilan siirtymätapaa kysyttäessä vastaajilla oli mahdollisuus valita useampi vaihtoehto, mikäli he olivat saaneet tai hankkineet metsää useammalla eri tavalla. Esitetyt prosenttiluvut kertovat, kuinka moni vastaaja valitsi kyseisen vaihtoehdon. Suurin osa vastaajista oli tullut metsänomistajiksi tilakaupan seurauksena. Vastaajista 54 % oli ostanut ainakin osan metsästään vapailta markkinoilta ja 46 % oli tehnyt kaupan lähipiirissä. Perintönä metsää olivat saaneet 31 % vastaajista. Vähiten vastaajien keskuudessa oli tehty lahjanomaisia kauppia (15 %) tai saatu metsää lahjana (8 %) (kuvio 4).

Kuvio 4. Metsätilan siirtymätapa. Prosenttiluvut kertovat, kuinka moni vastaaja valitsi kyseisen vaihtoehdon (n=20).

Metsätilan omistusmuotoa kysyttäessä vastaajat pystyivät valitsemaan useita vaihtoehtoja, mikäli he omistivat metsää monessa eri muodossa. Ainoastaan yksi vastaaja kertoi omistavansa metsää sekä yksin että yhtymämuotoisesti, mikä näkyy kyseisissä prosenttiluvuissa. Noin puolet vastaajista (54 %) kertoi omistavansa metsää metsäyhtymän jäsenenä, kuten nuoret metsänomistajat yleensä. Vastaajista 31 % omisti metsää yksin. Yhteismetsän muodossa metsää omisti 15 % vastaajista ja yhdessä puolison kanssa 8 % (kuvio 5).

Kuvio 5. Metsätilan omistusmuoto. Prosenttiluvut kertovat, kuinka moni vastaaja valitsi kyseisen vaihtoehdon (n=14).

Yhtä vastaajaa lukuun ottamatta kaikilla muilla (92 %) oli metsätilan hallintaoikeus. Kaikki vastaajat olivat tietoisia hallintaoikeustilanteestaan, sillä kukaan ei valinnut vaihtoehtoa "En tiedä".

Vastaajien metsätilaomistusten koot vaihtelivat suuresti, aina 6–1 500 ha:n välillä. Vastaajat omistivat keskimäärin 237 ha metsää mediaanitalan ollessa 42 ha. Vastaajien yhteenlaskettu metsäomaisuus oli suuruudeltaan 3 075 ha.

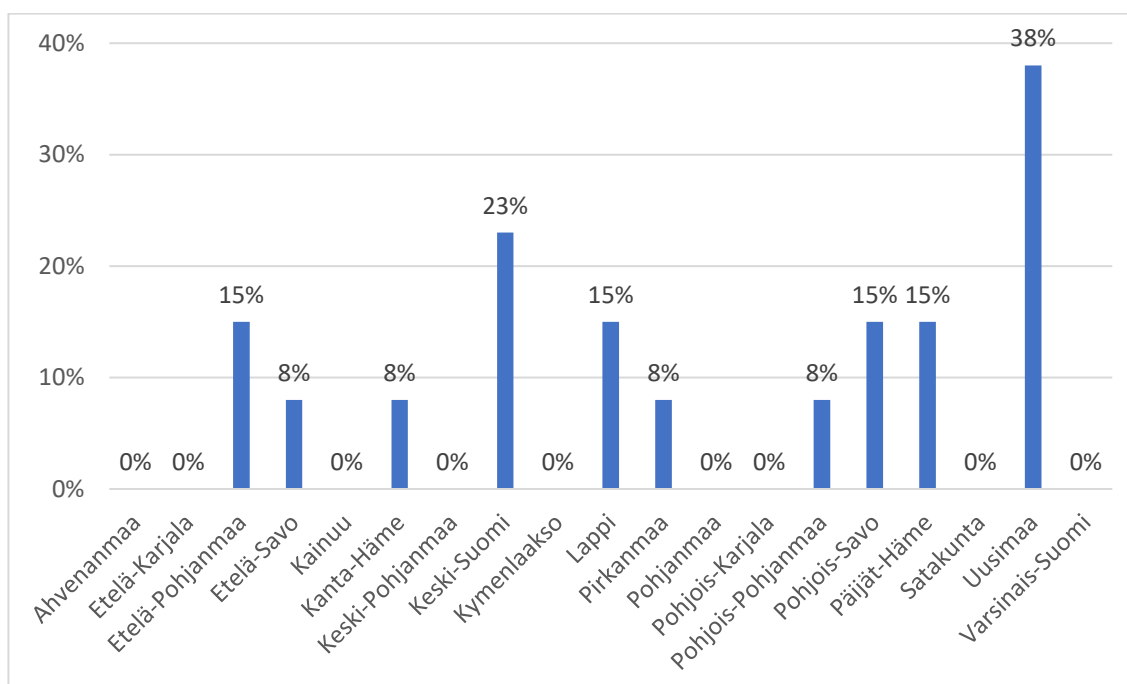
Ryhmiteltäessä vastaajia metsätilaomistuksen koon mukaan kolmeen eri kokoluokkaan voitiin havaita vastaajien jakautuneen suhteellisen tasaisesti luokkien välillä (taulukko 1). Niukka enemmistö (38 %) omisti metsää yli 50 ha. Mies- ja naisvastaajien metsätilaomistuksen kokoa tarkastellessa voitiin havaita miesten

omistaneen keskimäärin naisia suurempia metsälöitä. Miehistä 44 % omisti metsää yli 50 ha, kun vastaavasti puolet naisista (50 %) omisti metsää 20 ha tai alle.

	Miehet (n=9)	Naiset (n=4)	Kaikki (n=13)
2-20 ha	22 %	50 %	31 %
21-50 ha	33 %	25 %	31 %
Yli 50 ha	44 %	25 %	38 %
Yhteensä	100 %	100 %	100 %

Taulukko 1. Metsätilaomistusten koko jaoteltuna kokoluokan ja sukupuolen mukaan (n=13).

Metsätilojen sijaintia kysyttäessä vastaajat pystyivät valitsemaan useamman vaihtoehdon tilojen sijaintien mukaan. Prosenttiluvut kertovat, kuinka moni vastaaja valitsi kyseisen vaihtoehdon. Vastaajien metsätilat sijaitsivat melko hajanaisesti ympäri Suomea (kuvio 6). Eniten metsätiloja sijaitsi Uudellamaalla (38 %) ja toiseksi eniten Keski-Suomessa (23 %). Muissa valituissa maakunnissa metsätiloja oli 8–15 %:lla vastaajista.

Kuvio 6. Metsätilojen sijainti. Prosenttiluvut kertovat, kuinka moni vastaaja valitsi kyseisen vaihtoehdon (n=20).

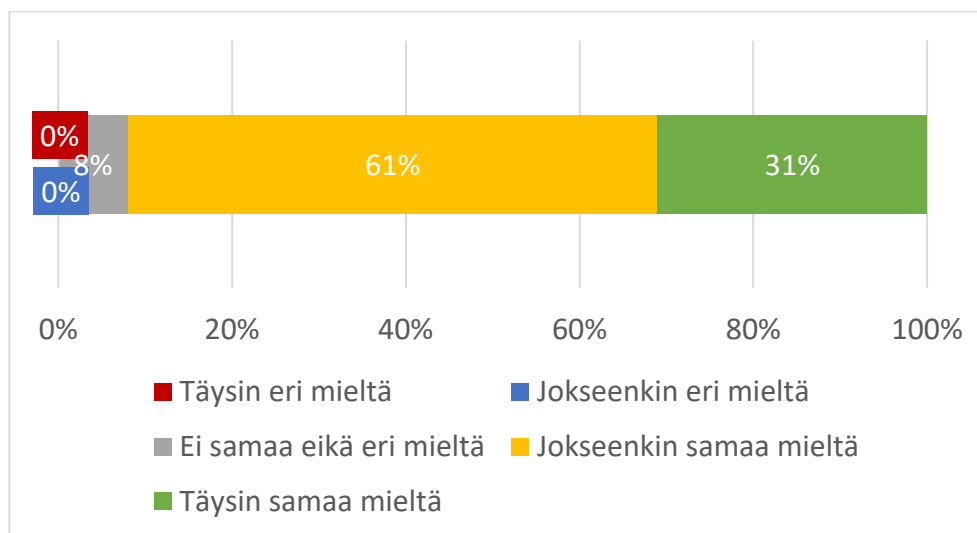
Tarkastellessa metsätilojen sijaintia suhteessa vastaajien asuinpaikkaan voitiin havaita 46 % vastaajista olleen varmoja etämetsänomistajia. Etämetsänomistajuutta arvioitiin sen perusteella, asuiko vastaaja eri maakunnassa, kuin missä hänen metsätilansa sijaitsi.

Moni vastaaja oli omistanut metsää ikäänsä nähden jo suhteellisen pitkän ajan. Vastaajat kertoivat omistaneensa metsää tähän mennessä keskimäärin 9,5 vuotta. Lyhin omistusaika oli 2 vuotta ja pisin 20 vuotta.

8.3 Kiinnostus metsäasioita kohtaan

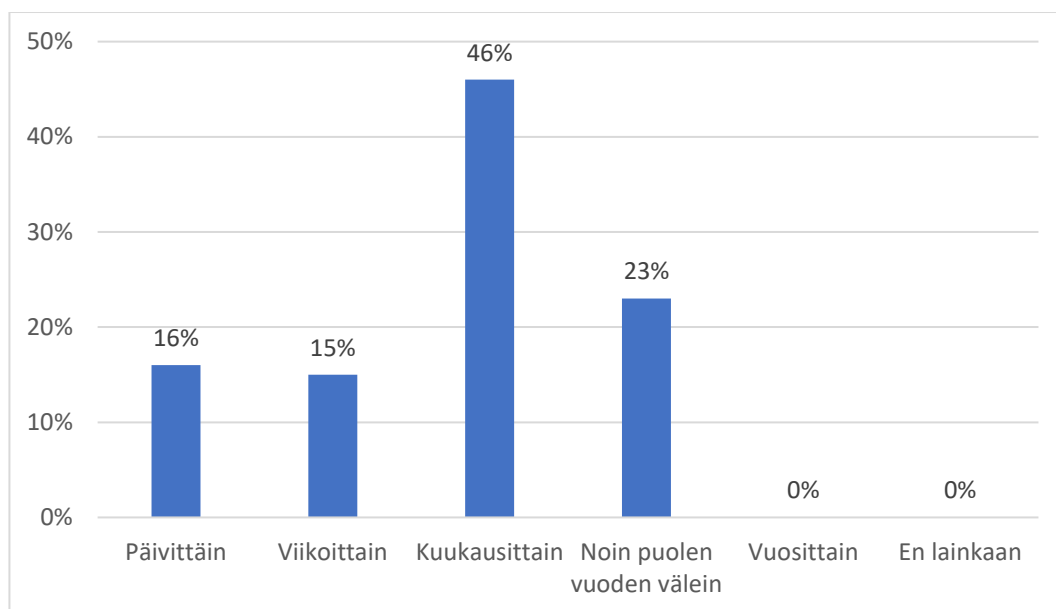
Kyselyn virallisen sisältöosan aluksi nuorilta tiedusteltiin heidän kiinnostustaan metsäasioita kohtaan. Asiasta esitettiin yleinen väittämä sekä uutisointia koskeva kysymys.

Kyselyssä esitettiin väittämä "Olen kiinnostunut metsäasioista", johon vastaajat ottivat kantaa asteikolla 1–5 sen mukaan, kuinka samaa tai eri mieltä he väittämän kanssa olivat. Lähes kaikki vastaajat (92 %) olivat täysin tai jokseenkin samaa mieltä väittämän kanssa, joten voidaan todeta vastaajien olleen suhteellisen kiinnostuneita metsäasioista (kuvio 7). Vastausten keskiarvoksi muodostui 4,2.

Kuvio 7. Vastaajien kiinnostus metsäasioita kohtaan (n=13).

Kaikki vastaajat kertoivat seuraavansa uutisointia metsäasioihin liittyen. Noin puolet (46 %) kertoi seuraavansa uutisointia kuukausittain ja loput melko tasaisesti joko tätä useammin tai harvemmin (kuvio 8). Kaikki vastaajat seurasivat uutisointia kuitenkin vähintään 6 kk:n välein.

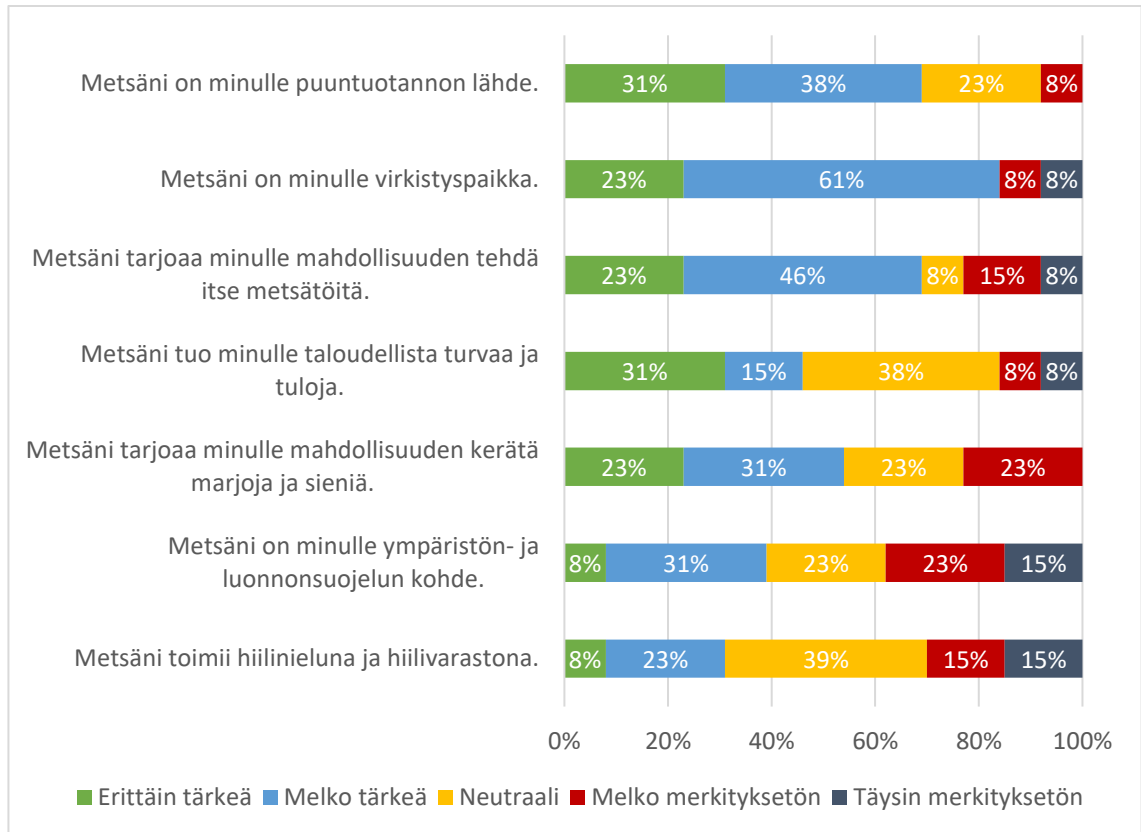

Kuvio 8. Vastaajien aktiivisuus metsäasioita koskevaa uutisointia kohtaan (n=13).

8.4 Arvot ja tavoitteet

Kyselyn toinen aihealue koski nuorten metsänomistajien arvoja ja tavoitteita. Kyselyssä esitettiin väittämiä, joihin vastaajat ottivat kantaa asteikolla 1–5 sen mukaan, kuinka tärkeiksi he kokivat väittämät oman metsänsä kohdalla.

Seuraavaksi esitettävät prosenttiluvut kertovat, kuinka moni vastaaja piti väittämään melko tai erittäin tärkeänä itselle. Tavoitteiden lopulliseen tärkeysjärjestykseen vaikutti kuitenkin myös muiden mielipiteiden osuus. Vastausten perusteella nuoret pitivät metsiään ensisijaisesti puun tuotannon lähteenä (69 %). Toiseksi tärkeimpänä koettiin metsän merkitys virkistyspaikkana (84 %) ja kolmanneksi tärkeimpänä metsän tarjoama mahdollisuus tehdä itse metsätöitä (69 %). Vähiten nuoret pitivät omia metsiään ympäristön- ja luonnonsuojelun kohteena (39 %) sekä hiilinieluinä ja hiilivarastoina (31 %) (kuvio 9).

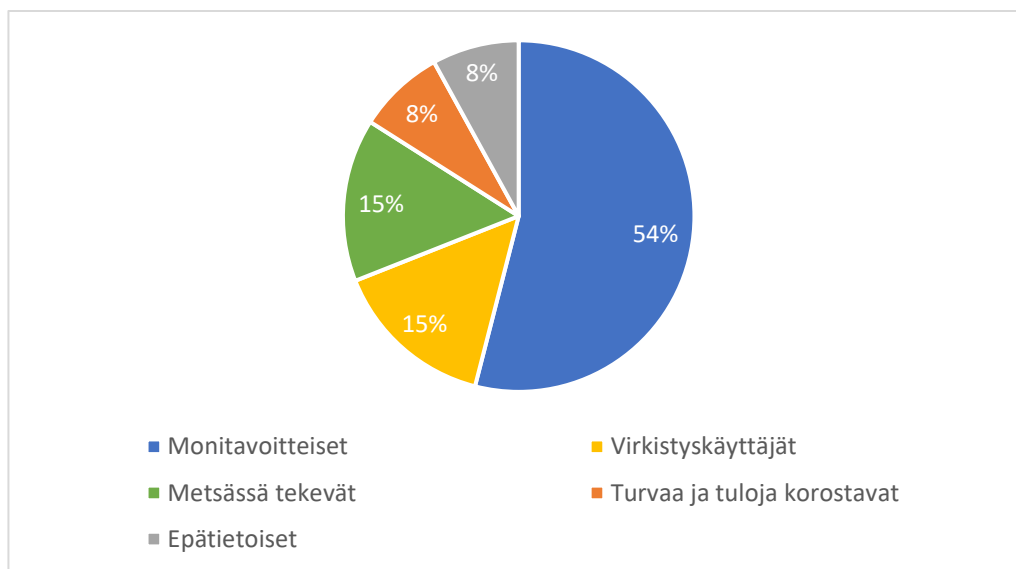
Kuvio 9. Vastaajien arvot ja tavoitteet metsien käytölle (n=13).

Mies- ja naisvastaajien eroja tarkasteltaessa voitiin havaita miesten pitävän hieman naisia tärkeämpänä metsän merkitystä puuntuotannon lähteenä sekä mahdollisuutta tehdä itse metsätöitä. Puolestaan naisten vastauksissa korostuivat miehiä selkeästi enemmän metsien merkitys virkistyspaikkana ja mahdollisuus kerätä marjoja ja sieniä. Naisille myös metsien suojelu ja hiilensidonta olivat jonkin verran miehiä tärkeämpiä (taulukko 2).

	Miehet (n=9)	Naiset (n=4)	Kaikki (n=13)
Metsäni on minulle puuntuotannon lähde.	4	3,8	3,9
Metsäni on minulle virkistyspaikka.	3,6	4,5	3,8
Metsäni tarjoaa minulle mahdollisuuden tehdä itse metsätöitä.	3,7	3,5	3,6
Metsäni tuo minulle taloudellista turvaa ja tuloja.	3,4	3,8	3,5
Metsäni tarjoaa minulle mahdollisuuden kerätä marjoja ja sieniä.	3,2	4,3	3,5
Metsäni on minulle ympäristön- ja luonnon-suojelun kohde.	2,7	3,5	2,9
Metsäni toimii hiilinieluna ja hiilivarastona.	2,7	3,5	2,9

Taulukko 2. Mies- ja naisvastaajien arvot ja tavoitteet metsien käytölle (ka. 1-5) (n=13).

Ryhmitellessä vastaajia tavoitteidensa suhteen eri metsänomistuksen tavoite-luokkiin voitiin havaita suurimman osan (54 %) olevan monitavoitteisia metsän-omistajia. Joukossa oli myös muutamia tavoitteidensa suhteen virkistyskäyttäjiin ja metsässä tekeviin painottuvia, kumpaakin 15 % vastaajista. Lisäksi yksittäiset vastaajat kuuluivat turvaa ja tuloja korostaviin (8 %) sekä epätietoisiin metsän-omistajiin (8 %) (kuvio 10).

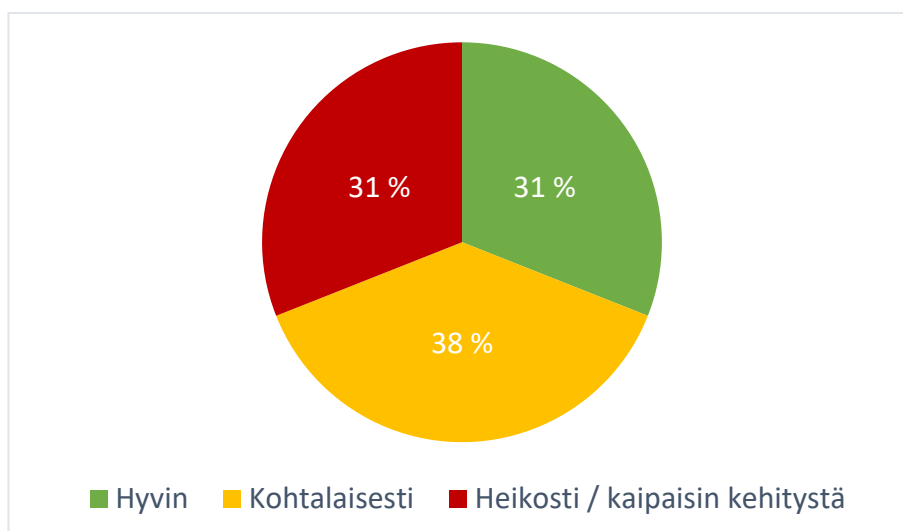

Kuvio 10. Vastaajat metsänomistuksen tavoiteluokittain (n=13).

8.5 Osaaminen, tietolähteet ja päätöksenteko

Kyselyn kolmannessa aihealueessa selvitettiin nuorten metsänomistajien osaamistasoa, heidän käyttämiään luotettavan tiedon lähteitä sekä nuorten osallisuutta metsänkäyttöä koskevaan päätöksentekoon.

Osaamistason selvittämiseksi nuorilta kysyttiin, kuinka hyvin he kokivat hallitsevansa metsänomistajuuteen liittyviä asioita. Esimerkkeiksi annettiin metsänhoito, puukauppa ja metsäverotus. Vastaukset jakautuivat varsin tasaisesti vaihtoehtojen hyvin, kohtalaisesti ja heikosti välillä, sillä käytännössä jokainen vaihtoehto sai 1/3 vastauksista (kuvio 11). Tämä osoittaa, että vastaajissa oli hyvin monen tasoista osaamista.

Kuvio 11. Vastaajien kokemus osaaminen metsänomistajuuteen liittyvissä asioissa (n=13).

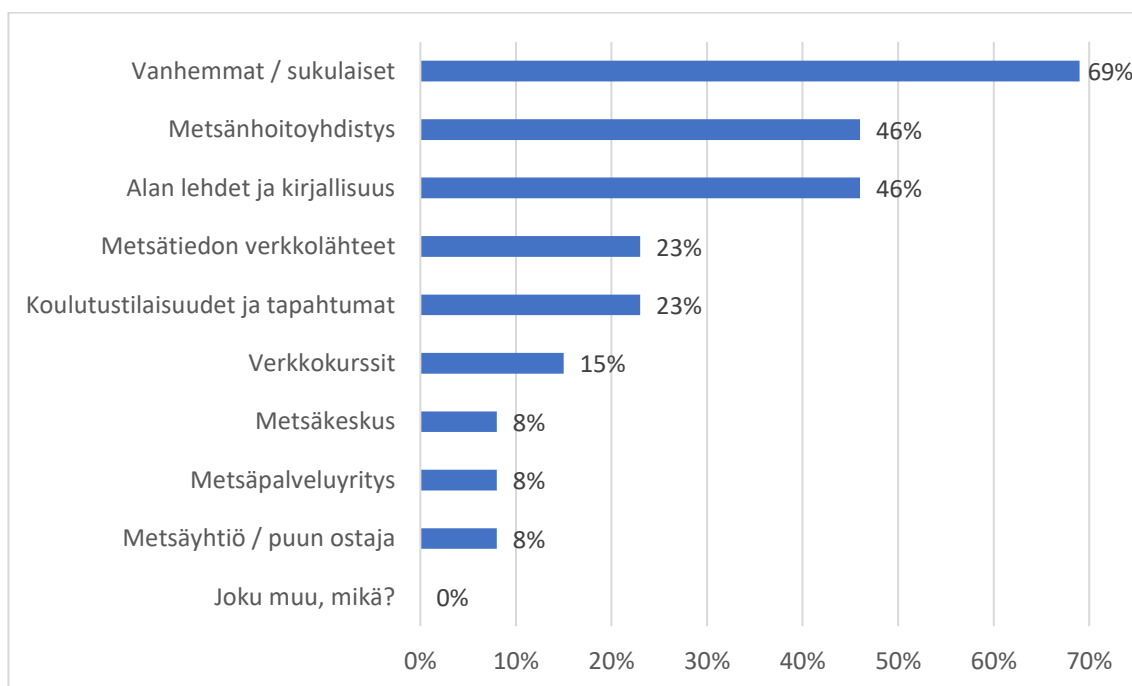
Tarkasteltaessa metsäasioiden hallintaa suhteessa metsänomistuksen kestoon voitiin havaita, ettei omistuksen kestolla ollut vaikutusta siihen, kuinka hyvin metsäasiat koettiin hallitsevan (taulukko 3). Alle 10 vuotta metsää omistaneet kokivat hallitsevansa metsäasiat jopa keskimääräistä paremmin kuin yli 10 vuotta metsää omistaneet. Yhteensä 76 % alle 10 vuotta metsää omistaneista koki hallitsevansa metsäasiat kohtalaisesti tai hyvin. Sen sijaan yli 10 vuotta metsää omistaneista 80 % koki hallitsevansa metsäasiat kohtalaisesti tai heikosti.

	0-10 v. (n=8)	11-20 v. (n=5)	Kaikki (n=13)
Hyvin	38 %	20 %	31 %
Kohtalaisesti	38 %	40 %	38 %
Heikosti	25 %	40 %	31 %
Yhteensä	100 %	100 %	100 %

Taulukko 3. Metsäasioiden hallinta suhteessa metsänomistuksen kestoon (n=13).

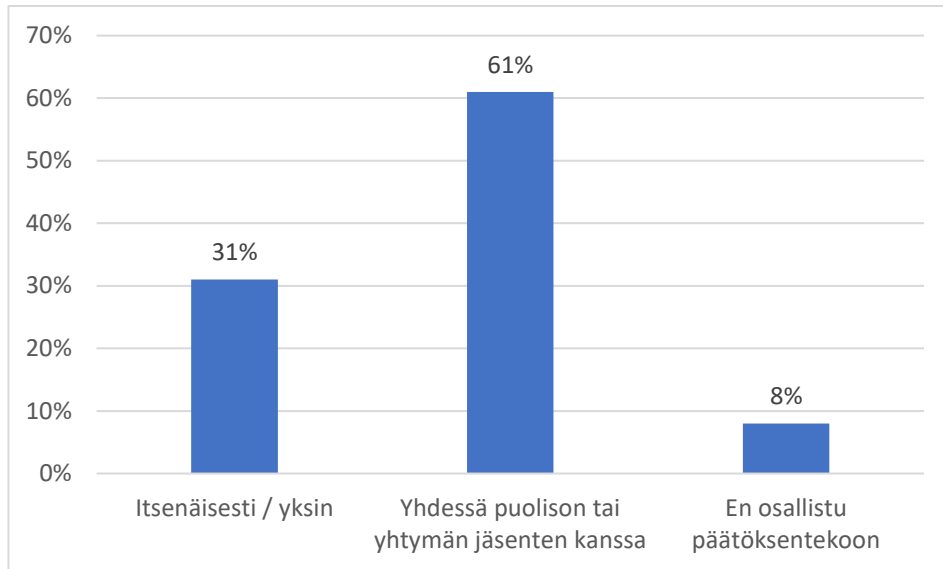
Kysyttäessä "Mistä/Keneltä hankit luotettavaa tietoa metsänkäyttöön liittyen?" oli vastaajilla mahdollisuus valita enintään kolme vaihtoehtoa. Esitetyt prosenttiluvut kertovat, kuinka moni vastaaja valitsi kyseisen vaihtoehdon. Vastausten perusteella tärkeimmiksi luotettavan tiedon lähteiksi osoittautuivat omat

vanhemmat ja sukulaiset (69 %), metsänhoitoyhdistys (46 %) sekä alan lehdet ja kirjallisuus (46 %) (kuvio 12).

Kuvio 12. Vastaajien käyttämät luotettavan tiedon lähteet metsäasioissa. Prosenttiluvut kertovat, kuinka moni vastaaja valitsi kyseisen vaihtoehdon (n=32).

Vastaajilta selvitettiin heidän osallisuuttaan metsänkäyttöä koskevaan päätöksentekoon. Esimerkkeinä mainittiin metsänhoito ja puukauppa. Suurin osa vastaajista (61 %) kertoi päätöksenteon tapahtuvan yhdessä puolison tai yhtymän jäsenten kanssa. Itsenäisesti päätöksistä vastasi 31 % vastaajista ja ainoastaan yksi vastaaja (8 %) kertoi, ettei osallistunut päätöksentekoon lainkaan (kuvio 13).

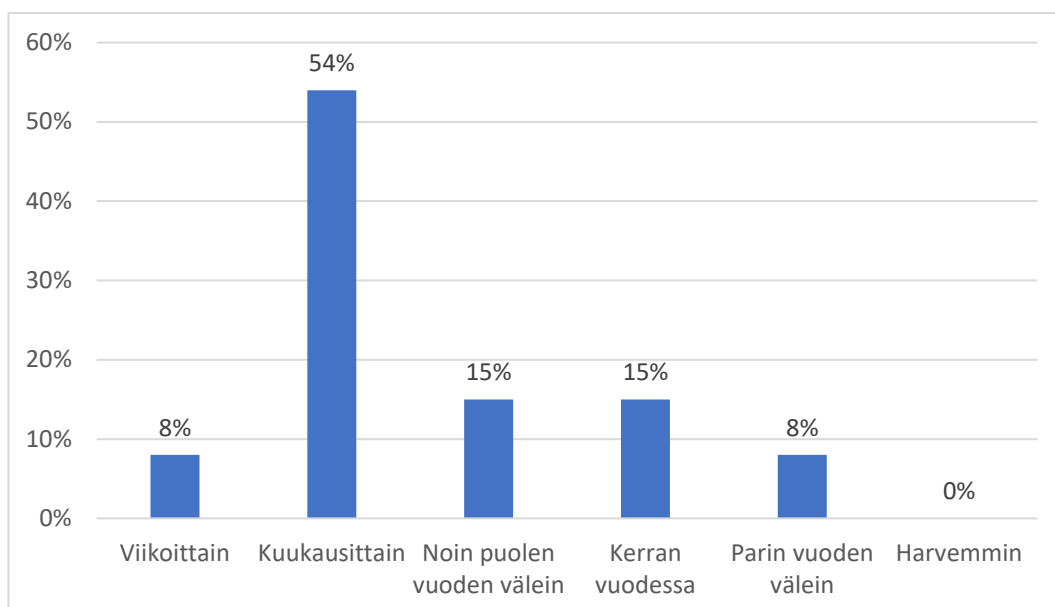

Kuvio 13. Vastaajien päätöksentekotavat metsänkäyttöä koskien (n=13).

8.6 Aktiivisuus ja omatoimisuus

Kyselyn neljäs aihealue koski nuorten omaa aktiivisuutta metsätiloja kohtaan. Asiaa selvitettiin tilakäyntien ja itsenäisesti tehtyjen metsänhoitotöiden osalta.

Noin puolet vastaajista (54 %) kertoi käyvänsä omistamillaan metsätiloilla kuu-kausittain. Muut vastaajat jakautuivat melko tasaisesti 8–15 % osuuksilla tätä useammin tai harvemmin tiloillaan vieraileviin. Kaikki vastaajat kävivät tiloillaan kuitenkin vähintään parin vuoden välein (kuvio 14).

Kuvio 14. Vastaajien aktiivisuus metsätilakäyntejä kohtaan (n=13).

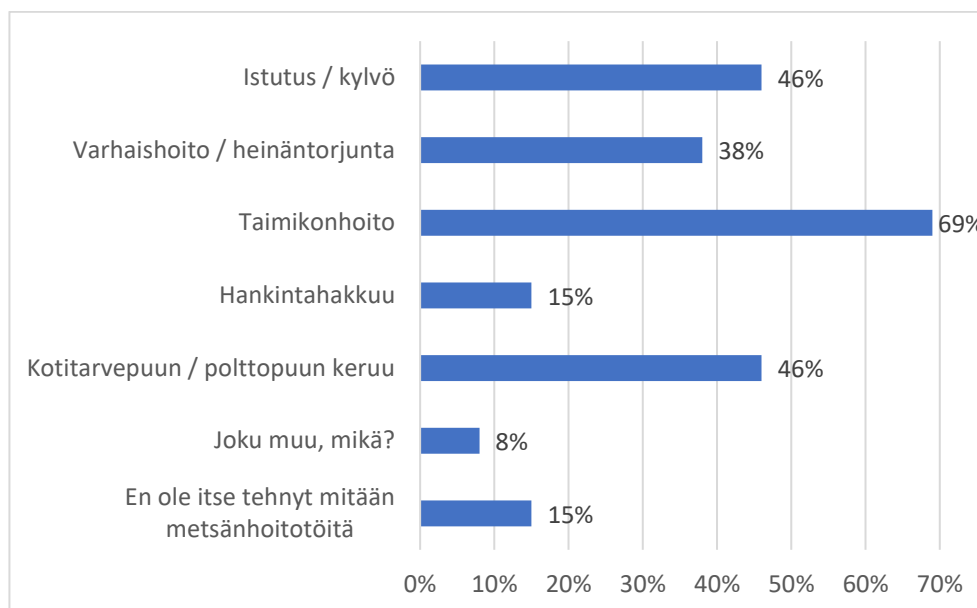
Tarkastellessa tilavierailujen määrää suhteessa metsätilaomistuksen kokoon voitiin havaita, että metsätiloilla vierailtiin sitä useammin, mitä suuremmasta tilasta oli kyse (taulukko 4). Kuukausittain tai sitä useammin tiloillaan vieraili 80 % yli 50 ha metsää omistaneista, kun vastaava luku alle 20 ha metsää omistaneista oli vain 25 %.

	2-20 ha (n=4)	21-50 ha (n=4)	Yli 50 ha (n=5)	Kaikki (n=13)
kuukausittain tai useammin	25 %	75 %	80 %	62 %
n. puolen vuoden välein	50 %	0 %	0 %	15 %
vuosittain tai harvemmin	25 %	25 %	20 %	23 %
Yhteensä	100 %	100 %	100 %	100 %

Taulukko 4. Tilavierailujen määrä suhteessa metsätilaomistuksen kokoon (n=13).

Metsänhoitotöistä kysyttäessä vastaajilla oli mahdollisuus valita useampi vaihtoehto sen mukaan, mitä metsätöitä he olivat itse tehneet tilallaan. Mikäli jokin työmuoto puuttui listasta, sai vastaaja kirjattua oman vastauksensa kohtaan "Joku muu, mikä?". Prosenttiluvut kertovat, kuinka moni vastaaja valitsi kyseisen vaihtoehdon. Suurin osa vastaajista (69 %) oli tehnyt taimikonhoitotöitä. Seuraavaksi eniten vastaajat olivat istuttaneet/kylväneet ja keränneet

kotitarvepuuta, kumpaakin 46 % vastaajista. Muina tehtyinä metsätöinä mainittiin maanmuokkaus ja ojitus. Vastaajista kaksi (15 %) ei ollut itse tehnyt mitään metsänhoitotöitä (kuvio 15).

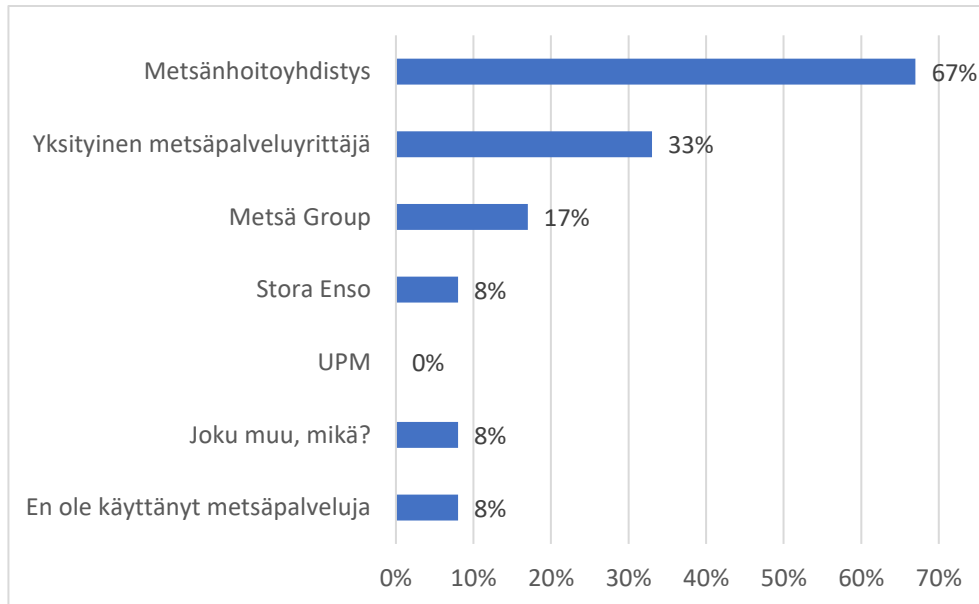

Kuvio 15. Vastaajien tekemät metsänhoitotyöt. Prosenttiluvut kertovat, kuinka moni vastaaja valitsi kyseisen vaihtoehdon (n=31).

8.7 Metsäpalveluntarjoajat ja metsäpalvelut

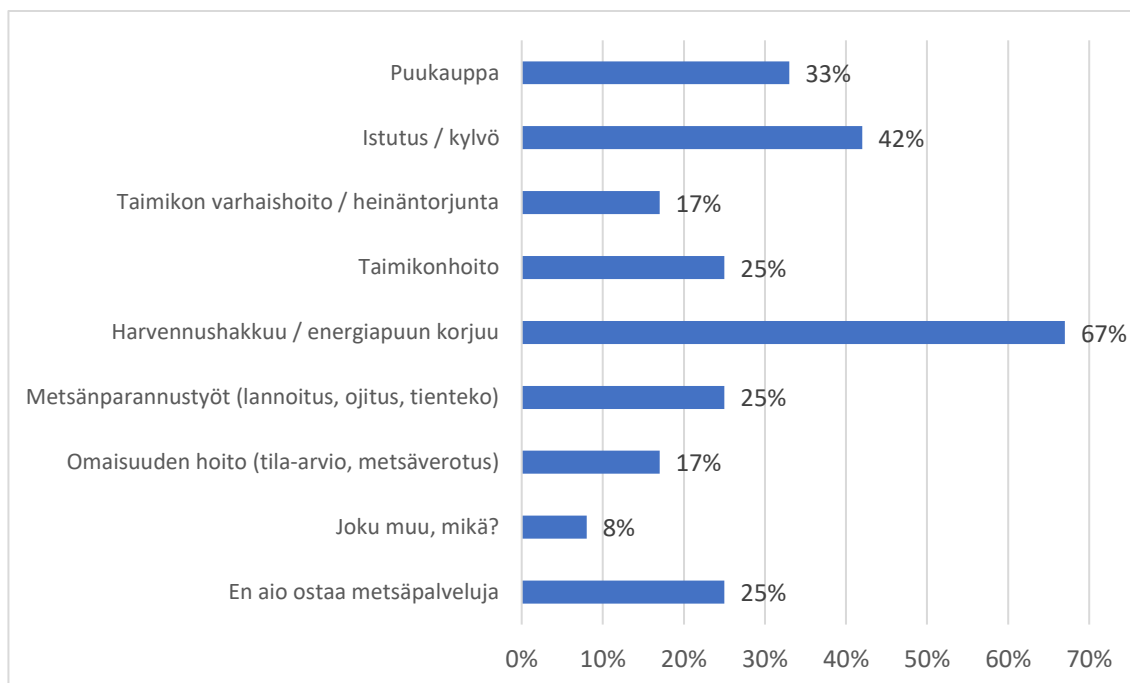
Kyselyn viidennessä aihealueessa selvitettiin vastaajien käyttämiä metsäpalveluntarjoajia ja lähivuosina tarvitsemiaan metsäpalveluja. Kysymykset olivat vapaaehtoisia ja niihin vastasi 12 vastaajaa.

Metsäpalveluntarjoajista kysyttäessä vastaajat pystyivät valitsemaan useamman vaihtoehdon, sen mukaan ketä palveluntarjoajia he olivat käyttäneet. Vastaajilla oli myös mahdollisuus kirjata oma vastauksensa kohtaan "Joku muu, mikä?". Esitetyt prosenttiluvut kertovat, kuinka moni vastaaja valitsi kyseisen vaihtoehdon. Yhtä vastaajaa lukuun ottamatta kaikki muut olivat käyttäneet jotain metsäpalveluntarjoajaa viimeisen kolmen vuoden aikana. Selvä enemmistö (67 %) kertoi käyttäneensä metsänhoitoyhdistyksen palveluja. Toiseksi eniten vastaajat olivat käyttäneet yksityistä metsäpalveluyrittäjää (33 %) (kuvio 16). Kohdassa "Joku muu, mikä?" mainittiin Koskitukki.

Kuvio 16. Vastaajien käyttämät metsäpalveluntarjoajat viimeisen 3 vuoden aikana. Prosenttiluvut kertovat, kuinka moni vastaaja valitsi kyseisen vaihtoehdon (n=17).

Metsäpalveluista kysyttäessä vastaajilla oli mahdollisuus valita useampi kuin yksi vaihtoehto sen mukaan, mitä palveluja he kokivat tarvitsevansa seuraavien 3 vuoden aikana. Vastaajat pystyivät kertomaan myös muista tarvitsemistaan palveluista kohdassa "Joku muu, mikä?". Prosenttiluvut kertovat, kuinka moni vastaaja valitsi kyseisen vaihtoehdon. Vastausten perusteella palveluja tullaan tarvitsemaan laidasta laitaan. Yli puolet vastaajista (67 %) kertoi tarvitsevansa harvennushakkuu/energiapuunkorjuupalveluja. Seuraavaksi eniten vastaajat kertoivat tarvitsevansa istutus/kylvöpalveluja (42 %) ja puukauppalveluja (33 %). Kohdassa "Joku muu, mikä?" mainittiin mätästys. Kolme vastaajaa (25 %) kertoi, ettei aio ostaa metsäpalveluja seuraavien 3 vuoden aikana (kuvio 17).

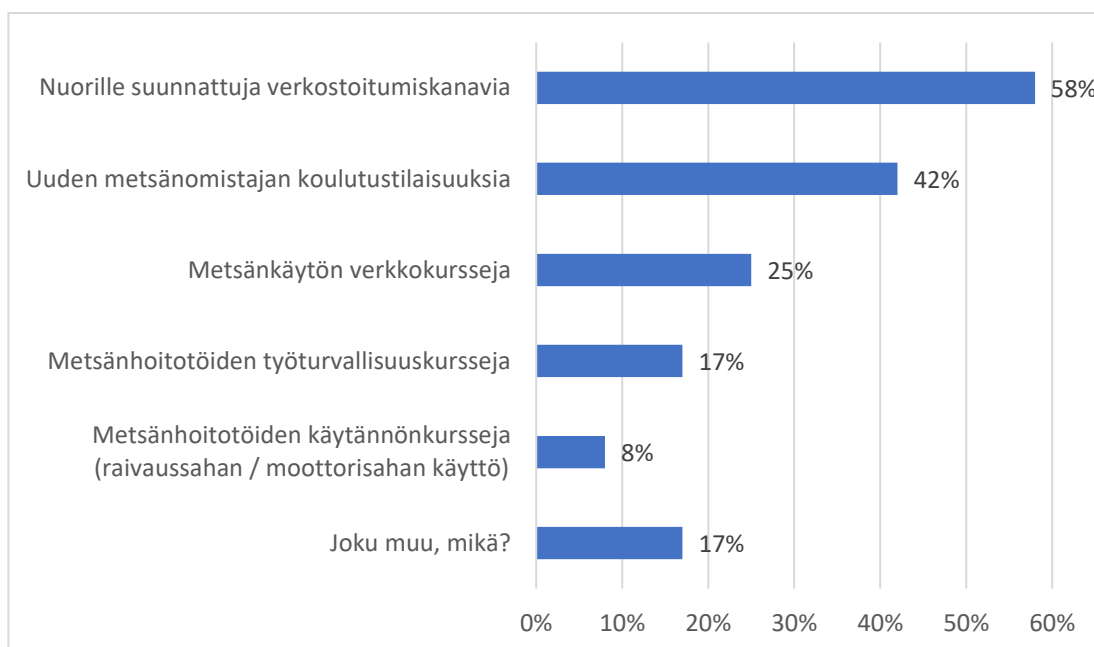

Kuvio 17. Vastaajien tarvitsemat metsäpalvelut seuraavien 3 vuoden aikana. Prosenttiluvut kertovat, kuinka moni vastaaja valitsi kyseisen vaihtoehdon (n=31).

8.8 Toiveet ja palvelutarpeet

Kyselyn viimeinen aihealue koski nuorten toiveita sekä neuvonnan- ja palvelutarpeita. Kysymykset olivat vapaaehtoisia ja ensimmäiseen niistä vastasi 12 vastaajaa ja toiseen 4.

Nuorten metsänomistajien toiveista kysyttäessä vastaajat saivat valita useamman vaihtoehdon ja halutessaan kirjata myös oman vastauksensa. Prosenttiluvut kertovat, kuinka moni vastaaja valitsi kyseisen vaihtoehdon. Vastaajien toiveissa korostuivat erityisesti nuorille suunnatut verkostoitumiskanavat (58 %) ja uusien metsänomistajien koulutustilaisuudet (42 %) (kuvio 18). Kohdassa "Joku muu, mikä?" nuorille toivottiin edullisempia pankkilainoja. Yksi vastaaja kertoi, että hänen mielestään tarjolla on jo riittävästi metsänhoitoon ja omistukseen liittyviä koulutuksia yms.

Kuvio 18. Vastaajien toiveet nuorille metsänomistajille. Prosenttiluvut kertovat, kuinka moni vastaaja valitsi kyseisen vaihtoehdon (n=20).

Kyselyn viimeisessä kysymyksessä vastaajilta tiedusteltiin asioita, joissa he kokivat tarvitsevansa apua ja neuvontaa nuorina metsänomistajina. Lisäksi vastaajilla oli mahdollisuus antaa muita kommentteja kyselyyn liittyen. Saatujen vastausten perusteella nuoret kaipaavat apua verotuksellisissa asioissa ja puukaupan kilpailuttamisessa. Lisäksi erilaiset koulutukset koetaan helpoiten saatettaviksi verkkokurssien muodossa. Osalla vastaajista on tukenaan muita metsänomistajajäseniä tai muuten selkeä oma visio metsänhoidosta, eivätkä he koe tarvitsevansa suuremmin apua tai neuvontaa. Alla vastaajilta saatuja kommentteja kysymykseen "Missä asioissa kaipaisit neuvontaa ja palveluja nuorena metsänomistajana?"

"Verotukseen liittyvissä asioissa, puukaupan kilpailuttamiseen apua (vaikka Kuutio on ok), tieto on hyvin hajallaan. Olisi kiva, jos tieto ja toimijat olisivat yhdessä portaalissa."

"En koe kauheasti tarvitsevani, koska suvulta ja muilta yhteismetsän omistajilta löytyy paljon tietotaitoa. Verkkokurssit ovat helpoimpia ajallisesti."

"En oikeastaan mihinkään. On oma näkemys, miten metsää hoidan ja tarvittaessa saan hyvin neuvoa paikallisilta asiantuntijoilta."

"Verotus"

9 Tulosten tarkastelu

9.1 Nuorten metsänomistajien taustatiedot

Metsänomistajakunnan muutostrendin mukaisesti kyselyyn vastaajat koostuivat valtaosin nuorista kaupunkilaisista palkansaajista, joista moni oli etämetsänomistaja ja tarvitsi palveluja laidasta laitaan. Vastaajista 85 % asui Uudellamaalla, joten heidän voidaan olettaa olleen kaupunkilaismetsänomistajia, kuten palkansaajat ja etämetsänomistajat yleensä (Karppinen ym. 2020, 20–21). Ammattiryhmältään palkansaajien osuus oli selvästi suurin (61 %) ja päätoimisten maanviljelijöiden osuus yksi pienimmistä (8 %). Tämä on myös yleisesti havaittu kehityssuunta metsänomistajakunnassa, kun palkansaajien osuus kasvaa ja päätoimisten maanviljelijöiden osuus pienenee jatkuvasti (Karppinen ym. 2020, 4). Itä-Suomen yliopiston (2020) tuottaman tutkimustiedon mukaan nuorten metsänomistajien määrä kasvaa iän myötä, mikä havaittiin myös tässä tutkimuksessa vastaajien keski-iän ollessa 30 vuotta.

Vastaajien metsät olivat siirtyneet heidän omistukseensa pitkälti suomalaiselle metsänomistajuudelle tyypilliseen tapaan suvun sisällä joko kauppana (46 %) tai perintönä (31 %) (Rantala 2017, 13). Tämän lisäksi 54 % vastaajista oli hankkinut ainakin osan metsästään vapailta markkinoilta. Suurin osa vastaajista omisti metsää metsäyhtymän jäsenenä (54 %), kuten nuoret, palkansaajat ja etämetsänomistajat yleensä (Itä-Suomen yliopisto 2020; Karppinen ym. 2020, 20–21).

Lähes kaikilla vastaajilla (92 %) oli metsätilan hallintaoikeus ja he omistivat keskimäärin 42 ha metsää. Kyselyyn vastanneet nuoret omistivat keskimääräistä

suurempia metsätiloja erityisesti nuoriin, mutta myös muihin suomalaismetsänomistajiin verrattuna, joiden omistamien metsätilojen keskikoko on noin 30 ha (Itä-Suomen Yliopisto 2020; Rantala 2017, 12–13). Kyselyn miesvastaajat omistivat keskimäärin suurempia metsälöitä kuin naiset, kuten myös Karppisen ym. (2020, 26) ja Itä-Suomen yliopiston (2020) tutkimuksissa havaittiin. Käytännössä noin puolet (46 %) vastaajista voitiin todeta olleen etämetsänomistajia, mikä on varsin tyypillistä nuorille metsänomistajille, sillä 39 %:lla nuorista on metsätila eri maakunnassa kuin missä he itse asuvat (Itä-Suomen yliopisto 2020).

9.2 Nuoret metsänomistajina

Kyselyn vastaajat olivat yleisesti suhteellisen kiinnostuneita metsäasioista ja suurin osa (46 %) seurasi metsäalan uutisointia kuukausittain. Vastaavasti Itä-Suomalaisille lukiolaisille ja ammattikoululaisille tehdyssä tutkimuksessa selvisi, että nuoret olivat kiinnostuneita metsistä ja metsiin liittyvistä asioista sekä harrastuksista (Korhonen 2021, 32, 75). Samainen tutkimus osoitti myös, että nuoret miehet olivat selvästi naisia kiinnostuneempia metsäasioista ja metsänomistajuudesta (Korhonen 2021, 32, 39–40).

Suomalaisen metsänomistajan profiili vuonna 2030 -tutkimuksen mukaan tulevaisuudessa vahvojen tunnesiteiden ja oman kiinnostuksen puuttuessa metsätiloista luovuttaisiin aiempaa herkemmin. Tämä taas johtaisi siihen, että metsänomistajakunta painottuisi valtaosin niihin, joita metsäasiat ja metsänomistajuus todella kiinnostaa. (Rämö ym. 2009, 2–3.)

Vastaajien metsäinen osaaminen vaihteli suuresti, mutta keskimäärin nuoret hallitsivat metsänomistajuuteen liittyvät asiat kohtalaisesti. Osaamistasosta riippumatta lähes kaikki vastaajat osallistuivat kuitenkin metsän käyttöä koskevaan päätöksentekoon, suurin osa yhdessä puolison tai yhtymän jäsenten kanssa (61 %). Pohjois-Karjalassa ja Pohjois-Savossa asuneille 16–30-vuotiaille metsänomistajille tehdyn tutkimuksen mukaan nuorten oma metsäinen kokemus ja osaaminen oli usein vähäistä, jolloin metsän käyttöä koskeva päätöksenteko

siirrettiin muille osapuolille, vaikka nuorilla olikin virallisesti hallintaoikeus ja täten päätösvaltaa (Erkkilä ym. 2021, 1, 7). Korhosen (2021, 62–63) tutkimuksen mukaan nuoret, mahdollisina tulevina metsänomistajina, halusivat olla vahvasti mukana metsän käyttöä koskevassa päätöksenteossa ja tehdä päätökset yhdessä metsäammattilaisten kanssa.

Rämön ym. tutkimuksessa ennustettiin tulevaisuuden metsänomistajien tietotaidon metsätalouteen liittyvissä perusasioissa olevan varsin vähäistä. Omistajuutensa tueksi he tarvitsevat erilaisia perehdyttämiskursseja ja selkeitä metsän käytön oppaita. (Rämö ym. 2009, 43)

Kyselyn vastaajat pitivät tärkeimpinä luotettavan tiedon lähteinä omia vanhempiaan ja sukulaisia (69 %), metsänhoitoyhdistystä (46 %) sekä alan lehtiä ja kirjallisuutta (46 %). Yhtä lailla Erkkilän ym. (2021, 1) tekemässä tutkimuksessa nuoret pitivät tärkeimpinä asiantuntevina auktoriteetteina omia vanhempiaan ja lähisukulaisia sekä metsäalan ammattilaisia. Sen sijaan Salon seudulla asuneille alle 35-vuotiaille metsänomistajille tehdyn tutkimuksen mukaan suosituin tiedonhankintakanava oli internet (57 %) ennen metsäalan palveluntarjoajia (50 %) (Juote 2018, 24).

9.3 Nuorten arvot ja tavoitteet

Kyselyyn vastanneet nuoret osoittautuivat varsin monitavoitteisiksi metsänomistajiksi (54 %), kuten suurin osa suomalaisista ja myös nuorista metsänomistajista on (Erkkilä ym. 2021, 8–9; Karppinen ym. 2020, 29). Kolme tärkeintä metsänomistuksen tavoitetta olivat puun tuotanto, virkistyskäyttö ja metsätöiden tekeminen.

Miesvastaajien tavoitteissa korostuivat erityisesti puun tuotanto ja metsätöiden tekeminen, kun taas naiset pitivät tärkeimpänä virkistyskäyttöä sekä marjojen ja sienten keräämistä. Sukupuolten väliset erot olivat hyvin vastaavat myös Karppisen ym. (2020, 26) tekemässä tutkimuksessa. Saman suuntaisia tuloksia saatiin myös Korhosen (2021, 57–58) nuorille opiskelijoille teettämällä

tutkimuksella, jossa miesvastaajien tavoitteet mahdollisina tulevina metsänomistajina painottuivat talouskäyttöön ja naisten tavoitteet puolestaan virkistyskäyttöön.

Suomalainen metsänomistaja 2020 -tutkimuksen mukaan palkansaajat arvostavat metsän tuomaa taloudellista turvaa ja mahdollisuutta tehdä itse metsätöitä, kun taas etämetsänomistajat painottavat virkistyskäyttöä (Karppinen ym. 2020, 20–21).

Tämän tutkimuksen mukaan nuoret pitivät omia metsiään vähiten ympäristön- ja luonnonsuojelun kohteena sekä hiilinieluinä ja hiilivarastoinä. Sen sijaan Nuorten metsäbarometrin 2022 perusteella suurin osa (39 %) nuorista mahdollisina metsänomistajina keskittyisi nimenomaan luonnon ja maiseman suojeluun säännöllisten puunmyyntitulojen sijaan (Taloustutkimus 2022, 24). Samaisessa tutkimuksessa lähes yhtä suuri osa (40 %) nuorista haluaisi kuitenkin saada tuloja metsästään puukaupan kautta (Taloustutkimus 2022, 25).

Suomalaisen metsänomistajan profiili vuonna 2030 -tutkimuksessa ennustettiin tulevien metsänomistajien olevan entistä monitavoitteisempia ja painottavan tavoitteissaan erityisesti aineettomia arvoja, vaikkakin metsistä halutaan hyötyä myös taloudellisesti (Rämö ym. 2009, 1).

9.4 Nuorten omatoimisuus ja metsäpalveluiden käyttö

Vastaajat kertoivat vierailevansa omistamillaan metsätiloilla keskimäärin kuukausittain (54 %). Tutkimuksessa havaittiin myös, että tiloilla vierailtiin sitä useammin, mitä enemmän metsää omistettiin. Karppisen ym. (2020, 21) tutkimuksen mukaan etämetsänomistajat viettävät keskimäärin enemmän aikaa metsätilallaan, mitä suuremmasta tilasta on kyse.

Vastaajien aktiivisuudesta kertoi myös heidän omatoimisuutensa metsänhoitotoimenpiteitä kohtaan. Kaikkiaan 85 % vastaajista oli itse tehnyt joitain metsänhoitotöitä. Suosituimmat työmuodot olivat taimikonhoito (69 %), istutus/kylvö (46

%) ja polttopuiden keruu (46 %). Korhosen (2021, 59–60) tutkimuksen mukaan nuoret olisivat halukkaita tekemään jonkin verran myös itse metsänhoitotöitä, kuten istutuksia ja taimikonhoitotöitä. Nuorista miehistä 66 % tekisi mahdollisuuksien mukaan itse metsänhoitotöitä, kun taas 52 % naisista ostaisi työt ulkopuoliselta palveluntarjoajalta (Korhonen 2021, 60). Rämön ym. (2009, 23) tutkimuksessa havaittiin, että myös tulevaisuudessa kotitarvepuiden saamista omista metsistä pidetään tärkeänä.

Viimeisen kolmen vuoden aikana vastaajat olivat käyttäneet selvästi eniten metsänhoitoyhdistyksen palveluja (67 %), mitä varmasti osaltaan selittää se, että noin puolet vastaajista oli Mhy Uusimaan jäseniä. Rämön ym. (2009, 25) tutkimuksen mukaan paikallista metsänhoitoyhdistystä pidetään yleisesti ensisijaisena avunlähteenä metsäasioissa.

Seuraavien kolmen vuoden aikana vastaajat kertoivat tarvitsevansa erityisesti harvennushakkuu-/energiapuunkorjuupalveluja (67 %) ja istutus-/kylvöpalveluja (42 %). Juotteen (2018, 20–21) tutkimuksessa nuorten tärkeimmiksi palveluiksi nousivat korjuupalvelut (94 %) sekä metsäneuvonta (80 %).

Suomalaisen metsänomistajan profiili vuonna 2030 -tutkimuksessa ennustettiin tulevaisuuden metsänomistajien omatoimisuuden vähenevän ja palveluiden tarpeen kasvavan (Rämö ym. 2009, 2). Kokonaiskuvassa kehitys on varmasti tämän suuntaista, mutta toisaalta tämä tutkimus osoitti, että nuoret ovat valmiita ja halukkaita tekemään jossain määrin itse metsätöitä, vaikkakin palveluita ostetaan myös ulkopuolisilta palveluntarjoajilta.

9.5 Nuorten toiveet ja palvelutarpeet

Kyselyn vastaajat toivoivat erityisesti nuorille suunnattuja verkostoitumiskanavia (58 %) ja uuden metsänomistajan koulutustilaisuuksia (42 %). Erkkilän ym. (2021, 10) tutkimuksessa todettiin, että nuorten toimijuuden vahvistamiseksi tarvitaan nuorille räätälöityjä metsänomistamisen viestintäkanavia, matalan kynnyksen mentorointiohjelmaa ja verkkokursseja metsätiedon oppimiselle. Nuorten

keskuudessa erityisesti vertaisoppiminen muilta nuorilta metsänomistajilta nähtiin mieleisenä ja toimivana menetelmänä (Erkkilä ym. 2021, 10).

Kyselyn vastaajat kertoivat kaipaavansa apua erityisesti verotukseen liittyvissä asioissa ja puukaupan kilpailuttamisessa. Lisäksi verkkokursseina toteutettavat koulutukset koettiin helpoiten saavutettaviksi. Juotteen (2018, 26) tutkimuksessa esiin nousivat nuorten neuvonnan- ja palveluntarve perintö ja sukupolvenvaihdos tilanteissa, joissa moni uusi metsänomistaja saattaa olla "ihän hukassa".

10 Pohdinta

10.1 Johtopäätökset

Tämän tutkimuksen mukaan nuoret osoittautuivat suhteellisen aktiivisiksi ja tietoisiksi metsänomistajiksi. He olivat kiinnostuneita metsäasioista ja omasivat kohtalaisen hyvät valmiudet metsänomistajuuteen. Tietotaitoa metsäisistä asioista löytyi jo jonkin verran ja luotettavaa tietoa saatiin ensisijaisesti omilta vanhemmilta ja sukulaisilta. Kaupunkilaisnuorina he eivät olleet vieraantuneet metsistä, vaan osallistuivat aktiivisesti metsänkäyttöä koskevaan päätöksentekoon.

Nuorten metsänomistajien tavoitteet olivat varsin moninaiset. Tavoitteissa painottuivat niin taloudelliset kuin virkistysellisetkin arvot. Nuoret vierailivat säännöllisesti metsätiloillaan ja tekivät jonkin verran myös itse metsätöitä. Tulevaisuudessa nuoret tarvitsevat omistajuutensa tueksi neuvontaa ja perinteisiä metsäpalveluja. Eniten he toivovat verkostoitumismahdollisuuksia muiden nuorten metsänomistajien kanssa ja koulutustilaisuuksia uusille metsänomistajille.

Vastaajat olivat omistaneet metsää keskimäärin 9,5 vuotta, mistä voidaan päätellä, että noin puolet vastaajista olivat suhteellisen uusia metsänomistajia ja puolet jo pidempään metsää omistaneita. Tutkimustulosten perusteella nuorten osaamistaso ei kuitenkaan riippunut omistuksen kestosta.

Erkkilän ym. (2021, 1) tutkimuksessa todettiin, että joitain nuoria on vastuutettu metsänomistajuuteen ilman riittäviä resursseja ja toimintamahdollisuuksia. Tämä tutkimus taas osoitti nuorilla olleen kohtalaisen hyvät valmiudet metsänomistajuuteen ja heidän osallistuvan tasavertaisina jäseninä päätöksentekoon. Sen lisäksi nuoret toteuttivat metsän kasvatusta pääsääntöisesti omien/yhteisten tavoitteiden mukaisesti.

Metsätilojen siirtyessä sukupolvelta toiselle korostuu ylisukupolvisen tiedonsiirron merkitys. Vanhemman sukupolven on tärkeä opastaa ja tukea uutta metsänomistajaa, mutta yhtä lailla nuorelle tulee antaa tilaa tuoda esiin myös omia arvojaan ja tavoitteitaan metsän käytölle. Tiedon kulun tulisikin olla molemminpuolista.

Nuorten metsänomistajien verkostoituminen mahdollistaisi vertaisoppimisen ja kokemusten jakamisen muiden metsänomistajien kanssa. Uusille metsänomistajille suunnattujen koulutustilaisuuksien tulisi sisältää perusteita metsänomistajuudesta, kuten metsänhoidosta ja kasvatuksesta, puukaupasta ja metsäverotuksesta. Ylipäätään nuorille suunnatuilla palveluilla tulisi vahvistaa heidän toimijuuttaan ja kannustaa heitä itsenäiseen päätöksentekoon.

Kyselytutkimuksen vastaajamäärän olisi toivottu olleen yleisesti suurempi kattavampien tutkimustulosten saamiseksi. Nykyään ihmiset saavat kuitenkin niin paljon kyselyjä eri tahoilta, ettei niihin kaikkiin mitenkään ehditä tai jakseta vastata. Kohderyhmän vastaamiseen motivointi on hyvin haastavaa, ellei vastaaja itse koe kyselyä kiinnostavana ja henkilökohtaisena.

Suurin osa vastaajista (69 %) oli miehiä ja loput (31 %) naisia, mistä syystä erityisesti naisvastaajia olisi toivottu enemmän, jotta molemmat sukupuolet olisivat tulleet tasavertaisemmin edustetuiksi. Tämän lisäksi vastaajien keski-ikä oli 30 vuotta, mikä osoittaa vastaajajoukon painottuneen ikähaarukan (18–35 v.) yläosaan. Tutkimukseen olisi kaivattu enemmän myös nuorempia vastaajia, jotta koko nuorten ikäluokka olisi tullut edustetuksi. Parikymppisiä metsänomistajia on kuitenkin jo yleisesti niin vähän, että heidän osuutensa eri yhdistysten jäsenistöissä on hyvin pieni.

10.2 Luotettavuus ja eettisyys

Tutkimuksen luotettavuuteen kiinnitettiin huomiota koko tutkimusprosessin ajan noudattamalla hyvää tieteellistä käytäntöä. Tällä pyrittiin siihen, että tutkimustyö perustuisi avoimuuteen, objektiivisuuteen, pätevyyteen, luotettavuuteen ja toistettavuuteen. Tutkimuksella ei myöskään aiheutettu minkäänlaista haittaa vastaajille.

Tutkimuksen luotettavuutta lisää objektiivisuus eli tutkimusprosessin ja tutkimustulosten puolueettomuus (Vilkkä 2007, 16). Tutkijan omat mielipiteet eivät vaikuttaneet tutkimuksen tekemiseen, eivätkä tulosten esittämiseen. Vastauksien esittämisen vaiheessa tulokset asetettiin ulkopuoliseen viitekehykseen.

Määrällisessä tutkimuksessa luotettavuutta arvioidaan kahdella eri tavalla, jotka ovat reliabiliteetti ja validiteetti. Reliabiliteetilla tarkoitetaan tutkimuksen toistettavuutta eli kykyä antaa ei-sattumanvaraisia tuloksia. Sillä tarkastellaan mittaukseen liittyviä asioita ja tutkimuksen toteutuksen tarkkuutta. (Vilkkä 2007, 149.) Tutkimuksen toteutunut otos oli sen verran pieni, että saatuja tuloksia pidetään sattumanvaraisina. Tutkimuksessa käytetty kyselylomake laadittiin kuitenkin huolellisesti ajan kanssa, joten siihen ei sisälly suuria mittausvirheitä. Tutkimus on toistettavissa ja todennäköisesti sillä saataisiin samansuuntaisia tuloksia vastaavalta kohderyhmältä. Tulosten tarkastelussa havaittiin kuitenkin useita yhtäläisyyksiä aiempiin tutkimuksiin.

Tutkimuksen validiteetilla tarkoitetaan tutkimuksen kykyä mitata alkuperäisen tarkoituksen mukaista asiaa eli sitä, mitä oli tarkoituskin mitata. Validiteetilla arvioidaan tutkijan operationalisoimien analyysimittarien pätevyyttä. (Vilkkä 2007, 150.) Kyselytutkimuksella onnistuttiin selvittämään hyvin opinnäytetyön tavoitteen mukaisia asioita, ja kyselylomakkeen sisältämät kysymykset olivat päteviä tähän tarkoitukseen.

Tutkimuksen reliabiliteetti ja validiteetti muodostavat tutkimuksen kokonaisluotettavuuden. Kokonaisluotettavuutta voidaan pitää hyvänä otoksen edustuksessa perusjoukkoa ja mittauksen sisältäessä mahdollisimman vähän

satunnaisvirheitä. (Vilkkä 2007, 152.) Kyselytutkimusten vastausprosentit ovat yleisesti alhaisia, minkä takia todenmukaista kuvaa perusjoukosta on vaikea saada. Tämän tutkimuksen otos edustaa kohtalaisesti perusjoukkoa, koska vastaajajoukon voidaan olettaa painottuvan keskimääräistä tietoisempiin ja aktiivisempiin metsänomistajiin. Kaikki vastaamatta jättäneet metsänomistajat vääriltä tutkimustuloksia. Lisäksi nuoria metsänomistajia on myös yhdistysten ulkopuolella, eivätkä he olleet lainkaan mukana tutkimuksessa. Mittaus ei sisältänyt suuria satunnaisvirheitä, mutta verrattain pienen tutkimusaineiston tuloksia ei voida pitää täysin luotettavina tai perusjoukkoon yleistettävänä. Tutkimus antaa kuitenkin osviittaa kaupunkilaisnuorten metsänomistajuudesta.

Tutkimusta tehtäessä tuli huolehtia myös sen eettisyydestä erityisesti henkilötietoja käsiteltäessä. Kyselyyn vastaaminen tapahtui anonyymisti ja kyselyllä kerätyt vastaukset käsiteltiin ryhmätasolla. Tällöin yksittäistä vastaajaa ei voida tunnistaa tutkimustuloksista, mikä takaa tutkittavien anonymiteetin. Saadut vastaukset poistettiin tutkimuksen päätyttyä, kuten myös arvontaan osallistuneiden yhteystiedot arvonnin suorittamiseksi.

Tutkimusten yleisenä tarkoituksena on olla hyödyllisiä ja käyttökelpoisia ja tuoda esiin uutta ja ajantasaista tietoa (Heikkilä 2014, 30). Tutkimuslomakkeen jokaisen kysymyksen tarpeellisuutta ja hyödyllisyyttä punnittiin tarkkaan, millä pyrittiin välttymään turhilta, uutta tietoa tuottamattomilta ja tutkimuksen kannalta epäolennaisilta kysymyksiltä.

Tutkimusaineiston kasvattamiseksi tutkimusaluetta olisi pitänyt laajentaa Uudenmaan ulkopuolelle, esimerkiksi suurimpiin kaupunkikeskittymiin kautta maan. Tällöin myös yhteistyökumppaneita olisi tarvittu huomattavasti enemmän. Toinen vaihtoehto olisi ollut toteuttaa aineistonkeruu järjestelmällisin puhelinhaastatteluin, jolloin Metsäkeskukselta olisi pyydetty nuorten metsänomistajien yhteystietoja. Tällainen yhteystietojen luovutuspyyntö on kuitenkin maksullinen, mikä olisi tuottanut lisäkustannuksia. Puhelinhaastatteluihin ei päädytty myöskään aikataulullisista syistä. Toteutettu verkkokysely oli sekä tutkijalle mieluisin että tutkimuksen aineiston keruun ja analysoinnin kannalta perusteltu menetelmävalinta.

10.3 Lopuksi

Metsänomistajakunnan ikääntyessä tilojen vaihdokset käyvät entistä ajankohtaisemmiksi. Metsänomistajien ikärakenteen ennustetaan kääntyvän vuoden 2030 jälkeen ikääntymiskehityksen taittuessa. Tällöin on mahdollista, että metsänomistajiksi tulevat suurten ikäluokkien noin 50-vuotiaat lapset tai vaihtoehtoisesti suoraan heidän noin parikymppiset lapsenlapsensa. (Karppinen ym. 2020, 4; Rämö ym. 2009, 1, 10.) Nuorista ja erityisesti nuorista kaupunkilaismetsänomistajista ei ollut entuudestaan kovin paljoa ajantasaista tutkimustietoa, joten tutkimusta aiheesta oli syytä toteuttaa.

Opinnäytetyöllä nuorista kaupunkilaismetsänomistajista saatu tieto antaa osaltaan käsitystä suomalaisnuorten tilanteesta, asenteista ja kehityssuunnista osana metsänomistajakuntaa. Tutkimusta voidaan hyödyntää paitsi nuorille, mutta myös muille tulevaisuuden kaupunkilaismetsänomistajille suunnatun neuvonnan ja metsäpalveluiden kehittämiseen.

Jatkokehitysmahdollisuutena voisi toteuttaa vastaavalle kohderyhmälle kvalitatiivisen tutkimuksen, jolla saataisiin tarkempaa tietoa nuorten metsänomistajien mielipiteisiin ja kokemuksiin vaikuttavista taustatekijöistä. Toinen mahdollisuus olisi tehdä vertaileva tutkimus maaseudulla ja kaupungissa asuvien nuorten metsänomistajien välillä tai suurimman metsänomistajaryhmän eli eläkeläisten ja pienimmän omistajaryhmän eli nuorten välillä.

Lähteet

- Erkkilä A., Mustalahti I., Tokola N., Tuunainen A.-M. & Hujala T. 2021. Nuorten metsänomistajien valmiudet, valta ja vastuu. Metsätieteen aikakauskirja 2021-10513. <https://doi.org/10.14214/ma.10513>. 17.11.2022.
- Heikkilä, T. 2014. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita Publishing Oy.
- Ikonen, M. (toim.) 2018. Metsänomistajan työt ja työkalut. Helsinki: Viestilehdet Oy.
- Itä-Suomen yliopisto. 2020. Monen nuoren metsänomistajan metsätila on kaukana kotoa. Itä-Suomen yliopisto. <https://www.uef.fi/fi/artikkeli/monen-nuoren-metsanomistajan-metsatila-on-kaukana-kotoa>. 23.2.2022.
- Juote, J. 2018. Nuorten metsänomistajien palvelutarve ja välineet. Hämeen ammattikorkeakoulu. Metsätalouden koulutusohjelma. Opinnäytetyö. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-201805168487>. 17.11.2022.
- Karelia-ammattikorkeakoulu. 2022. Karelian opinnäytetyön ohje. Karelia-ammattikorkeakoulu. <https://libguides.karelia.fi/opinnayte>. 17.11.2022.
- Karppinen, H., Hänninen, H. & Horne, P. 2020. Suomalainen metsänomistaja 2020. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 30/2020. Helsinki: Luonnonvarakeskus.
- Korhonen, L. 2021. Nuorten arvot ja asenteet metsänomistukseen Itä-Suomessa. Karelia-ammattikorkeakoulu. Metsätalouden koulutusohjelma. Opinnäytetyö. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2021052010083>. 17.11.2022.
- Kuuluvainen, J., Karppinen, H., Hänninen, H., Pajuoja, H. & Uusivuori, J. 2011. Yksityismetsien puuntarjonta - uudet metsänomistajat. Metsätehon katsaus nro 47. Helsinki: Metsäteho Oy.
- Luonnonvarakeskus. 2022. Metsänomistus. Luonnonvarakeskus. <https://www.luke.fi/tietoa-luonnonvaroista/metsa/metsanomistus/#>. 23.2.2022.
- Metsäkeskus. 2022a. Metsänomistusmuodot. Metsäkeskus. <https://www.metsakeskus.fi/fi/metsan-kaytto-ja-omistus/metsanomistusmuodot>. 23.2.2022.
- Metsäkeskus. 2022b. Metsätilan arvon määrittäminen. Metsäkeskus. <https://www.metsakeskus.fi/fi/metsan-kaytto-ja-omistus/metsatilan-omistajanvaihdos/metsatilan-arvon-maarittaminen>. 6.3.2022.
- Metsäkeskus. 2022c. Metsätilan omistajanvaihdos perintönä. Metsäkeskus. <https://www.metsakeskus.fi/fi/metsan-kaytto-ja-omistus/metsatilan-omistajanvaihdos/metsatilan-omistajanvaihdos-perintona>. 7.3.2022.
- Metsäkeskus. 2022d. Metsätilan omistajanvaihdos kauppana. Metsäkeskus. <https://www.metsakeskus.fi/fi/metsan-kaytto-ja-omistus/metsatilan-omistajanvaihdos/metsatilan-omistajanvaihdos-kauppana>. 7.3.2022.
- Metsäkeskus. 2022e. Metsätilan omistajanvaihdos lahjana. Metsäkeskus. <https://www.metsakeskus.fi/fi/metsan-kaytto-ja-omistus/metsatilan-omistajanvaihdos/metsatilan-omistajanvaihdos-lahjana>. 7.3.2022.
- Metsäkeskus. 2022f. Hallintaoikeus. Metsäkeskus. <https://www.metsakeskus.fi/fi/metsan-kaytto-ja-omistus/metsanomistusmuodot/hallintaoikeus>. 25.2.2022.

- Metsäkeskus. 2022g. Tuki taimikon varhaishoitoon. Metsäkeskus.
<https://www.metsakeskus.fi/fi/palvelut/tuki-taimikon-varhaishoitoon>.
24.3.2022.
- Metsäkeskus. 2022h. Tuki nuoren metsän hoitoon. Metsäkeskus.
<https://www.metsakeskus.fi/fi/palvelut/tuki-nuoren-metsan-hoitoon>.
24.3.2022.
- Metsänhoitoyhdistys Uusimaa. 2022a. Yhdistyksen esittely.
<https://www.mhy.fi/uusimaa/esittely>. 12.4.2022.
- Metsänhoitoyhdistys Uusimaa. 2022b. Hallinto. <https://www.mhy.fi/node/27179>.
12.4.2022.
- Niinistö, T., Peltola, A., Rätty, M., Sauvula-Seppälä, T., Torvelainen, J., Uotila, E. & Vaahtera, E. 2021. Metsätilastollinen vuosikirja 2021. Helsinki: Luonnonvarakeskus.
- Pääkaupunkiseudun Metsänomistajat PKMO ry. 2022.
<https://www.pkmo.org/yhdistys/>. 9.3.2022.
- Rämö, A.-K., Mäkijärvi, L., Toivonen, R. & Horne, P. 2009. Suomalaisen metsänomistajan profiili vuonna 2030. Pellervon taloudellisen tutkimuslaitoksen raportteja n:o 221. Helsinki: Pellervon taloudellinen tutkimuslaitos PTT.
- Rantala, S. (toim.) 2017. Metsäkoulu. Helsinki: Metsäkustannus Oy.
- Taanila, A. 2019. Ristiintaulukointi. <https://tilastoapu.wordpress.com/2011/10/12/4-ristiintaulukointi/>. 20.10.2022.
- Taloustutkimus. 2022. Nuorten metsäbarometrin tulokset 2022. Helsinki: Suomen Metsäyhdistys.
- Tietoarkisto. 2022. Ristiintaulukointi. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/metelmaopetus/kvanti/ristiintaulukointi/ristiintaulukointi/>. 21.10.2022.
- Vilka, H. 2021. Tutki ja kehitä. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Vilka, H. 2007. Tutki ja mittaa. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Webropol Oy. 2022. <https://webropol.fi/>. 22.2.2022.

Saatekirje
11.4.2022

Kyselytutkimus alle 35-vuotiaille metsänomistajille

Hyvä nuori metsänomistaja,

Olen Wilma Ursin ja teen kyselytutkimusta nuorista (18–35 v.) kaupunkilaismetsänomistajista. Opiskelen metsätalousinsinööriksi Karelia-ammattikorkeakoulussa ja kysely on osa opinnäytetyötäni. Tutkimus tehdään yhteistyössä Pääkaupunkiseudun Metsänomistajat PKMO ry:n ja Metsänhoitoyhdistys Uusimaan kanssa, jotka toimivat tämän kyselyn välittäjinä. Kysely on tarkoitettu kaikille alle 35-vuotiaille metsänomistajille, huolimatta siitä omistaako metsää yksin vai yhdessä muiden kanssa. Vastaisitko lyhyeen kyselyyn omasta kokemuksestasi nuorena metsänomistajana?

Tutkimuksen tavoitteena on saada tietoa nuorten metsänomistajien valmiuksista, tavoitteista ja päätösvallasta metsänomistajuutta kohtaan. Lisäksi tutkimuksella kartoitetaan nuorten omaa kiinnostusta ja aktiivisuutta metsänhoidollisissa asioissa sekä neuvonnan ja metsäpalveluiden tarvetta. Kyselyyn vastaaminen onnistuu sekä tietokoneella että mobiililaitteella ja siihen menee aikaa noin 5–10 minuuttia. Aiempi tutkimustieto nuorista kaupunkilaismetsänomistajista on vähäistä, joten vastaamalla kyselyyn autat ajantasaisen tiedon tuottamisessa.

Toivon kyselyyn vastaamista mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään 24.4.2022. Kyselyyn vastataan anonymisti ja tulokset käsitellään ryhmätasolla, joten yksittäistä vastaajaa ei voida tunnistaa tutkimustuloksista. Kyselyn lopuksi avautuu erillinen ikkuna, johon yhteystietonsa jättäneiden vastaajien kesken arvotaan Uuden metsänomistajan kirja (Arvo 29 €). Tutkimustulokset julkaistaan opinnäytetyössä, jonka on tarkoitus valmistua loppuvuodesta 2022.

Kiitos ajastasi ja vastaamisesta kyselyyn!

Ystävällisin terveisin

Wilma Ursin, Karelia-ammattikorkeakoulu

wilma.ursin@edu.karelia.fi

Kyselylomake

Nuoret metsänomistajat -kysely

Tervetuloa vastaamaan nuorille (18–35 v.) metsänomistajille suunnattuun kyselyyn. Kysely on osa metsätalousinsinöörin opinnäytetyötä ja se toteutetaan yhteistyössä Pääkaupunkiseudun Metsänomistajat ry:n ja Metsänhoitoyhdistys Uusimaan kanssa.

Kysely sisältää kysymyksiä nuorten metsänomistajuuteen liittyen. Kyselyyn vastaamiseen menee aikaa 5–10 minuuttia. Suurin osa kysymyksistä on valinta- tai monivalintakysymyksiä, joista löytyy valmiit vastausvaihtoehdot. Joissain kysymyksissä on myös mahdollisuus kirjata oma vastaus, mikäli vaihtoehdoista ei löydy itselle sopivaa vastausta. Huomioi, että osassa kysymyksissä pyydetään vastauksia pelkästään numeroina. Kyselyn lopussa on avoin kysymys, johon voi kommentoida vapaasti. Kyselyyn vastataan täysin anonyymisti, joten yksittäistä vastaajaa ei voida tunnistaa.

Kyselyn lopuksi avautuu erillinen ikkuna, johon yhteystietonsa jättäneiden vastaajien kesken arvotaan Uuden metsänomistajan kirja (arvo 29 €). Tutkimustulokset julkaistaan opinnäytetyössä, jonka on tarkoitus valmistua loppuvuodesta 2022.

Kiitos ajastasi ja vastaamisesta kyselyyn!

Ystävällisin terveisin

Wilma Ursin, Karelia-ammattikorkeakoulu

Pakolliset kysymykset on merkitty tähdellä (*).

Vastaajan taustatiedot

1. Sukupuoli *

- a) Mies
- b) Nainen
- c) Muu
- d) En halua määrittää

2. Ikä *

Kirjoita numeroin _____

Kyselylomake

3. Asuinpaikka *

- a) Helsinki
- b) Espoo
- c) Vantaa
- d) Kauniainen
- e) Muualla Uudellamaalla
- f) Uudenmaan ulkopuolella

4. Ammattiryhmä *

- a) Palkansaaja
- b) Yrittäjä
- c) Maa- ja metsätalousyrittäjä
- d) Opiskelija
- e) Työtön
- f) Kotiäiti / koti-isä

Metsänomistuksen taustatiedot**5. Kuinka nykyinen metsätila on tullut haltuunne? (Voit valita useamman vaihtoehdon)**

*

- a) Perintö
- b) Lahja
- c) Kauppa lähipiirissä
- d) Lahjanomainen kauppa
- e) Osto vapailta markkinoilta

6. Metsätilan omistusmuoto (Voit valita useamman vaihtoehdon) *

- a) Yksin
- b) Puolison kanssa
- c) Metsäyhtymä
- d) Yhteismetsä
- e) Perikunta / kuolinpesä
- f) Joku muu, mikä?

Kyselylomake

7. Onko sinulla metsätilan hallintaoikeus? (Teetkö itse metsää koskevat viralliset päätökset?) *

- a) Kyllä
- b) Ei
- c) En tiedä

8. Metsätilaomistuksen koko, yli 2 ha (voi koostua useammasta metsätilasta) *

Kirjoita numeroin _____ ha

9. Missä maakunnassa metsätilasi sijaitsee? (Voit valita useamman vaihtoehdon) *

- a) Ahvenanmaa
- b) Etelä-Karjala
- c) Etelä-Pohjanmaa
- d) Etelä-Savo
- e) Kainuu
- f) Kanta-Häme
- g) Keski-Pohjanmaa
- h) Keski-Suomi
- i) Kymenlaakso
- j) Lappi
- k) Pirkanmaa
- l) Pohjanmaa
- m) Pohjois-Karjala
- n) Pohjois-Pohjanmaa
- o) Pohjois-Savo
- p) Päijät-Häme
- q) Satakunta
- r) Uusimaa
- s) Varsinais-Suomi

10. Kuinka kauan olet omistanut metsää? (Arvio vuosina) *

Kirjoita numeroin _____ vuotta

Aihekysymykset

11. Väittämä: Olen kiinnostunut metsäasioista. *

1. Täysin eri mieltä
2. Jokseenkin eri mieltä
3. Ei samaa eikä eri mieltä
4. Jokseenkin samaa mieltä
5. Täysin samaa mieltä

12. Kuinka usein seuraat uutisointia metsäasioihin liittyen? *

- a) Päivittäin
- b) Viikoittain
- c) Kuukausittain
- d) Noin puolen vuoden välein
- e) Vuosittain
- f) En lainkaan

13. Kuinka tärkeiksi arvioit seuraavat väittämät oman metsäsi kohdalla? *

-Metsäni on minulle puuntuotannon lähde.

1. Täysin merkityksetön
2. Melko merkityksetön
3. Neutraali
4. Melko tärkeä
5. Erittäin tärkeä

-Metsäni tuo minulle taloudellista turvaa ja tuloja.

1. Täysin merkityksetön
2. Melko merkityksetön
3. Neutraali
4. Melko tärkeä
5. Erittäin tärkeä

Kyselylomake

-Metsäni on minulle ympäristön- ja luonnonsuojelun kohde.

1. Täysin merkityksetön
2. Melko merkityksetön
3. Neutraali
4. Melko tärkeä
5. Erittäin tärkeä

-Metsäni toimii hiilinieluna ja hiilivarastona.

1. Täysin merkityksetön
2. Melko merkityksetön
3. Neutraali
4. Melko tärkeä
5. Erittäin tärkeä

-Metsäni on minulle virkistyspaikka. (vapaa-aika ja ulkoilu)

1. Täysin merkityksetön
2. Melko merkityksetön
3. Neutraali
4. Melko tärkeä
5. Erittäin tärkeä

-Metsäni tarjoaa minulle mahdollisuuden kerätä marjoja ja sieniä.

1. Täysin merkityksetön
2. Melko merkityksetön
3. Neutraali
4. Melko tärkeä
5. Erittäin tärkeä

-Metsäni tarjoaa minulle mahdollisuuden tehdä itse metsätöitä. (puuhapalsta)

1. Täysin merkityksetön
2. Melko merkityksetön
3. Neutraali
4. Melko tärkeä
5. Erittäin tärkeä

Kyselylomake

14. Kuinka hyvin koet hallitsevasi metsänomistajuuteen liittyviä asioita? (metsänhoito, puukauppa, metsäverotus) *

- a) Hyvin
- b) Kohtalaisesti
- c) Heikosti / kaipaisin kehitystä

15. Mistä / Keneltä hankit luotettavaa tietoa metsänkäyttöön liittyen? (Valitse enintään 3 vaihtoehtoa) *

- a) Vanhemmat / sukulaiset
- b) Metsänhoitoyhdistys
- c) Metsäkeskus
- d) Metsäpalveluyritys
- e) Metsäyhtiö / puun ostaja
- f) Metsätiedon verkkolähteet
- g) Alan lehdet ja kirjallisuus
- h) Verkkokurssit
- i) Koulutustilaisuudet ja tapahtumat
- j) Joku muu, mikä?

16. Kuinka metsänkäyttöä koskeva päätöksenteko tapahtuu? (metsänhoito, puukauppa) *

- a) Itsenäisesti / yksin
- b) Yhdessä puolison tai yhtymän jäsenten kanssa
- c) En osallistu päätöksentekoon

17. Kuinka usein käyt omistamallasi metsätilalla? *

- a) Viikoittain
- b) Kuukausittain
- c) Noin puolen vuoden välein
- d) Kerran vuodessa
- e) Parin vuoden välein
- f) Harvemmin

Kyselylomake

18. Mitä metsänhoitotöitä olet itse tehnyt metsässäsi? (Voit valita useamman vaihtoehdon) *

- a) Istutus / kylvö
- b) Taimikon varhaishoito / heinäntorjunta
- c) Taimikonhoito
- d) Hankintahakkuu
- e) Kotitarvepuun / polttopuun keruu
- f) Joku muu, mikä?
- g) En ole itse tehnyt mitään metsänhoitotöitä

19. Ketä metsäpalveluiden tarjoajia olet käyttänyt viimeisen 3 vuoden aikana? (Voit valita useamman vaihtoehdon)

- a) Metsänhoitoyhdistys
- b) Yksityinen metsäpalveluyrittäjä
- c) Stora Enso
- d) UPM
- e) Metsä Group
- f) Joku muu, mikä?
- g) En ole käyttänyt metsäpalveluja

20. Mitä metsäpalveluita aiot ostaa seuraavien 3 vuoden aikana? (Voit valita useamman vaihtoehdon)

- a) Puukauppa
- b) Istutus / kylvö
- c) Taimikon varhaishoito / heinäntorjunta
- d) Taimikonhoito
- e) Harvennushakkuu / energiapuun korjuu
- f) Metsänparannustyöt (lannoitus, ojitus, tieteko)
- g) Omaisuuden hoito (tila-arvio, metsäverotus)
- h) Joku muu, mikä?
- i) En aio ostaa metsäpalveluja

Kyselylomake

21. Mitä toivoisit lisää nuorille metsänomistajille? (Voit valita useamman vaihtoehdon)

- a) Uuden metsänomistajan koulutustilaisuuksia
- b) Metsänkäytön verkkokursseja
- c) Metsänhoitotöiden työturvallisuuskursseja
- d) Metsänhoitotöiden käytännönkursseja (raivaussahan / moottorisahan käyttö)
- e) Nuorille suunnattuja verkostoitumiskanavia
- f) Joku muu, mikä?

**22. Missä asioissa kaipaisit neuvontaa ja palveluja nuorena metsänomistajana?
/ Muita kommentteja kyselyyn liittyen?**

Vapaa sana.
